

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Nela Poláková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Spotřební daň z vína v České republice a ve vybraných zemích EU

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Nela Poláková**
Osobní číslo: **E21443**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Spotřební daň z vína v České republice a ve vybraných zemích EU**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je komparace systémů a sazeb spotřební daně z vína v České republice a vybraných zemích EU.

Osnova:

- Základní konstrukční prvky spotřebních daní.
- Právní normy upravující daně z vína.
- Komparace daně z vína v ČR a ve vybraných zemích EU.
- Formulace závěrů a doporučení.

Seznam doporučené literatury:

- KOTENOVÁ, Bohumila, Petra PETROVÁ a Milan TOMÍČEK. Zákon o spotřebních daních. Komentář. 3. vydání. Wolters Kluwer ČR a.s., 2020. ISBN 978-80-7598-832-4.
- KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
- NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2014. Daňová řada. ISBN 978-80-7478-626-6.
- SVÁTKOVÁ, Slavomíra. Spotřební a ekologické daně v České republice. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2009. ISBN 978-80-7357-443-7.
- ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Spotřební daň z vína v České republice a ve vybraných zemích EU jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 4. 2024

Nela Poláková v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D. za jeho ochotu, čas, cenné odborné rady a podnětné připomínky při vedení bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na komparaci systémů a sazeb daně z vína v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Z teoretického hlediska se nejprve charakterizuje daň, blíže specifikují spotřební daně, jejich historický vývoj a rozdělení. Dále se popisuje proces harmonizace daní Evropské unie. Praktická část je pak zaměřena na porovnání vybraných zemí z různých aspektů, které by mohly ovlivnit daň z vína.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daň, spotřební daň, daň z vína, harmonizace, víno

TITLE

Excise tax on wine in the Czech Republic and in selected EU countries

ANNOTATION

The bachelor thesis focuses on the comparison of wine tax systems and rates in the Czech Republic and in selected countries of the European Union. From a theoretical point of view, the tax will first be characterized, then excise duties, their historical development and distribution are closely specified. It also describes the process of tax harmonization of the European Union. The practical part is focused on comparing selected countries from various aspects that could affect the wine tax.

KEYWORDS

Tax, excise duty, wine tax, harmonization, wine

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD.....	12
1 CHARAKTERISTIKA DANÍ.....	13
1.1 Definice daně	13
1.2 Funkce daní.....	13
1.3 Klasifikace daní	14
1.3.1 Klasifikace daní dle jejich vazby na důchod poplatníka.....	14
1.3.2 Klasifikace daní dle subjektu daně	14
1.3.3 Klasifikace dle objektu	15
1.3.4 Další varianty třídění daní.....	15
2 SPOTŘEBNÍ DANĚ A JEJICH DĚLENÍ.....	18
2.1 Selektivní spotřební daně (akcízy).....	18
2.2 Základní prvky spotřebních daní	20
3 Daňová harmonizace.....	21
3.1 Harmonizace nepřímých daní	22
3.2 Harmonizace akcízů.....	23
3.2.1 Reformy Evropské unie trhu s vínem	26
4 KOMPARACE DANĚ Z VÍNA V ČR A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU	28
4.1 Komparace systémů a sazeb daně z vína ve vybraných zemích.....	28
4.2 Komparace celkových daňových příjmů s příjmy ze spotřebních daní	36
4.3 Komparace příjmů ze spotřebních daní s příjmy z daně z vína	38
4.4 Komparace produkce vína	40
4.5 Komparace spotřeby vína ve vybraných zemích	45
4.6 Komparace exportu a importu vína ve vybraných zemích	48

4.7 Shrnutí a doporučení	51
ZÁVĚR	53
POUŽITÁ LITERATURA	55

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1 - Výpočet spotřební daně a jeho vazby na DPH.....	19
Obrázek 2 - Podíl příjmů ze spotřebních daní k celk. daň. příjmům v roce 2022 v %	38
Obrázek 3 - Produkce vína v 1000 hl	41
Obrázek 4 - Produkce vína v EU v roce 2022 v %	42
Obrázek 5 - Sklizená produkce hroznů vína v 1000 t.....	44
Obrázek 6 - Rozloha vinic v ha	45
Obrázek 7 - Spotřeba vína v 1000 hl	47
Obrázek 8 - Spotřeba vína v litrech na osobu v roce 2019	48
Obrázek 9 - Export vína v 1000 hl.....	49
Obrázek 10 - Import vína v 1000 hl.....	51
Tabulka 1 - Roční podpora EU pro odvětví vína v mil. EUR	27
Tabulka 2 - Sazby daně z vína v Itálii	29
Tabulka 3 - Sazby daně z vína ve Francii	30
Tabulka 4 - Sazby daně z vína ve Španělsku.....	30
Tabulka 5 - Sazby daně z vína v Německu.....	31
Tabulka 6 - Sazby daně z vína v Portugalsku.....	32
Tabulka 7 - Sazby daně z vína v Maďarsku	32
Tabulka 8 - Sazby daně z vína v Rakousku	33
Tabulka 9 - Sazby daně z vína v Bulharsku.....	34
Tabulka 10 - Sazby daně z vína v ČR.....	35
Tabulka 11 - Sazby daně z vína na Slovensku.....	35
Tabulka 12 - Příjmy ze spotřebních daní k celkovým daňovým příjmům v mil. EUR	37
Tabulka 13 - Daň z vína v mil. EUR	39
Tabulka 14 - Podíl daně z vína na spotřebních daních v roce 2022	40
Tabulka 15 - Produkce vína v 1000 hl.....	40
Tabulka 16 - Sklizená produkce hroznů v 1000 t	43
Tabulka 17 - Rozloha vinic v ha	44
Tabulka 18 - Spotřeba vína v 1000 hl.....	46
Tabulka 19 - Export v 1000 hl	48
Tabulka 20 - Import v 1000 hl.....	50

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

⁰ C	stupeň Celsia
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EUR	euro
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ČR	Česká republika
hl	hektolitr
ha	hektar
l	litr

ÚVOD

Tato bakalářská práce pojednává o spotřební dani z vína v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Jejím cílem je komparace systémů a sazeb spotřební daně z vína v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Kromě porovnání sazeb spotřební daně z vína jednotlivých států byly porovnány různé aspekty, které by mohly mít na výši spotřební daně vliv.

První část je zaměřena na teoretický výklad, kde je pomocí odborné literatury postupně definována daň, její funkce a způsoby třídění podle různých kritérií. Další část je věnována spotřebním daním, přičemž je popsán jejich historický vývoj, následně jejich rozdělení se zvláštním zaměřením na selektivní daně, jejichž součástí je, právě daň z vína, a na definici prvků spojených se spotřebními daněmi. Teoretická část je zakončena kapitolou zaměřující se na harmonizaci daní v Evropské unii a reformy EU na trhu s vínem.

Druhá část bakalářské práce je soustředěna na praktickou aplikaci. Zde dochází k porovnání systémů a sazeb daně z vína, a také ke srovnání celkových daňových příjmů s příjmy ze spotřebních daní. Analyzuje se i podíl daně z vína na celkových spotřebních daních. Dále jsou zkoumány statistiky týkající se produkce, dovozu a vývozu vína, množství produkce hroznů, rozlohy vinic a spotřeby vína v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Na konec jsou formulovány závěry a doporučení státům.

1 CHARAKTERISTIKA DANÍ

V rozvinutých zemích patří daně spolu s povinným pojistným, sociálním zabezpečením a zdravotním pojištěním k největší části veřejných příjmů. Daně jsou spojeny s existencí státu i územní samosprávy (Peková, 2011).

1.1 Definice daně

Existuje řada různých definicí daně, které se mohou lišit podle jednotlivých autorů. Podle Širokého (2008, s. 9) je jednou z nejčastěji používaných definicí ta popisující daň jako povinnou platbu, která je předem stanovena zákonem a kterou ekonomický subjekt odvádí z části svého nominálního příjmu, a to na trvalém principu, tedy nenávratně.

Dle Kubátové (2015) lze daň chápat jako transfer finančních prostředků ze soukromého do veřejného sektoru. V kontextu daňové problematiky je pojem transfer chápán jako jednostranný pohyb peněz od jednoho subjektu ke druhému.

Dále charakterizuje daně jejich neúčelovostí a neekvivalentností. Neúčelovost popisuje tak, že daň v určité výši není přímo určena k financování konkrétního vládního projektu, místo toho je součástí celkových příjmů veřejných rozpočtů, ze kterých se následně financují různé veřejné potřeby. Neekvivalentnost pro poplatníky znamená, že nemají nárok na obdržení protihodnoty výše své platby. Jinými slovy, lidé zaplatí daně, ale nemají přímý nárok na konkrétní služby nebo příspěvky od státu odpovídající výši své platby.

Z ekonomického hlediska se můžou mezi daně zařadit i cla, protože mají stejné charakteristické znaky jako povinné neúčelové platby do státního rozpočtu, které jsou placeny při přechodu zboží a služeb přes státní hranice.

Jako další druhy příjmů veřejných rozpočtů můžeme zařadit: poplatky, půjčky a dary.

1.2 Funkce daní

Účelem daní v ekonomice je poskytovat finanční zdroje pro veřejné finance, aby mohly plnit své funkce. Kubátová (2015) identifikuje následující klíčové funkce:

- **Alokační funkce** – na trhu se uplatní tehdy, když se projevuje neefektivnost v přerozdělování zdrojů. Dochází k vložení prostředků tam, kde jich trh vkládá málo, nebo naopak odebere z oblasti, kde je jich příliš mnoho. Tato daňová funkce je považována za nejstarší.

- **Redistribuční funkce** – má za úkol zmírňovat rozdíly mezi ekonomickými subjekty tím, že přesune část bohatství od bohatších k chudším jedincům, čímž docílí „spravedlivějšího“ přerozdělení důchodů.
- **Stabilizační funkce** – jejím cílem je zmírnění cyklických výkyvů v ekonomice, udržení dostatečné zaměstnanosti a zajištění stability cen. O této funkci se však vede mnoho sporů, protože někteří naopak tvrdí, že snaha stabilizace je právě příčinou nestability.

Peková (2011) ještě přidává regulační funkci, která je neméně důležitá. Využívá daní k ovlivňování chování ekonomických subjektů. Do této skupiny můžeme zařadit např. ekologické daně.

1.3 Klasifikace daní

Daně lze třídit podle mnoha různých hledisek.

1.3.1 Klasifikace daní dle jejich vazby na důchod poplatníka

Široký (2008) považuje za nejběžnější třídění dle jejich vazby na důchod poplatníka do následujících kategorií:

- **Přímé daně** – jsou poplatníkovi vyměřeny na základě jeho důchodu nebo majetku. Tento typ daní nelze přenést na další ekonomický subjekt, jsou to daně adresné.
- **Nepřímé daně** – jsou vybírány nepřímo, jsou zahrnuty přímo do ceny zboží nebo služeb, proto si jejich výši mnohdy ani běžný občan neuvědomí. Jsou to tedy daně neadresné.

Při tomto členění se ještě někdy využívá kritérium shody plátce a poplatníka daně. Za plátce je považován ten, kdo je povinen daň spočítat a odvést. Zatímco poplatníkem je ten, kdo nese daňovou zátěž. U přímých daní obvykle platí, že plátce a poplatník jsou totožní, ale u nepřímých je běžné, že se liší osoba plátce daně a osoba poplatníka, která nese skutečné daňové břemeno.

1.3.2 Klasifikace daní dle subjektu daně

Tento typ klasifikace začíná identifikací jednotlivce nebo subjektu v ekonomice, který je povinen platit daně. Poté rozdělujeme do následujících kategorií:

- **Jednotlivec** – fyzická osoba, která splňuje charakteristické znaky jména, trvalého bydliště a dalšího určitého jedinečného znaku – např. v České republice rodné číslo.
- **Domácnost** – využívá se v případech, kdy hlava rodiny jako nositel daňové povinnosti odvede daň jako celek.

- **Oba manželé** – manželský splitting, nebo společné zdanění manželů, spočívá v sečtení příjmů manželů a rozdělení jich na polovinu. To může vést k celkovému snížení daňové povinnosti, zejména pokud platí progresivní daňové sazby.
- **Všichni členové domácnosti** – plný splitting je komplikovanější varianta manželského splittingu, do kterého jsou zapojeni všichni členové domácnosti, jejich příjmy se sčítají dohromady a poté se dělí – např. počtem osob, počtem výdělečných osob.
- **Firma, korporace** – uměle vytvořená právnická osoba, která je vytvořena s určitým cílem, dohromady vystupuje jako jeden celek, je definována názvem, právní formou, je zapsaná v Obchodním rejstříku a je jí přiděleno identifikační číslo.

1.3.3 Klasifikace dle objektu

Jako další je možné třídění podle objektu, tedy podle toho, co je předmětem daně. Dělí se na (Peková, 2011):

- **Daně důchodové** – zdaňují různé druhy příjmů osob (mzdu, zisk, úrok atd.).
- **Daně spotřební** – jak vyplývá už z názvu, jsou uvaleny na spotřebu zboží a služeb.
- **Daně majetkové** – zdaňují majetek movitý i nemovitý při nabytí i držení.
- **Daň z hlavy** – v historii využívané tehdy, kdy předmětem daně byl sám subjekt.

Široký (2008) k tomuto členění ještě doplňuje rozdělení o **výnosové daně**, které obvykle odhadují výši vnějších reálných ukazatelů výdělečné činnosti (počet zaměstnanců, druh podnikání, velikost budov apod.) a **obratové daně**, které mohou zdanit, buď každého výrobce podílejícího se na zpracování každého výrobku, nebo čistý obrat, ale i obrat u posledního zpracovatele.

1.3.4 Další varianty třídění daní

Další možností, jak dělit daně, je podle charakteru veličiny, z které je daň placena – klasifikováno na kapitálové a běžné. **Kapitálové** tvoří stavovou veličinu, kterou zjišťujeme k určitému okamžiku a vyjadřují množství zboží na skladě, stav nemovité věci nebo množství peněz na účtu. Do kapitálových daní se mohou zařadit daně z majetku – dědické, darovací. Za **běžné daně** se považují ty, jež mohou být vyjádřeny tokovou veličinou. Toková veličina vyjadřuje časový úsek, jako je rok, měsíc apod., ohraničen dvěma časovými okamžiky (od-do). Mezi nejdůležitější běžné daně se řadí důchodové daně, spotřební daně, daně z přidané hodnoty, ale i daně z kapitálových výnosů (Kubátová, 2015).

Třídění podle adresnosti (Široký, 2008) neboli vztahu k platební schopnosti poplatníka daně se třídí na:

- **Osobní daně** – daně adresné, které zohledňují důchodovou situaci poplatníka. Vyměřují se ze základu jeho osobních příjmů nebo příjmů z podnikání. Jsou ovlivněny schopností poplatníka odvádět daně.
- **In rem daně** – poplatník odvádí daně bez ohledu na platební schopnost. Jsou odváděny na základě vlastnictví či nabytí majetku, nákupu nebo spotřeby zboží a služeb.

Z hlediska veřejných financí je důležité členění podle daňové pravomoci, tedy podle toho, komu (vládní úroveň) zákon umožňuje zavádět daně, ovlivňovat jejich konstrukci a vybírat je. Tato členění zahrnují:

- **Daně státní** – jejich výběr je realizován na území celého státu a příjmy z nich většinou směřují do státního rozpočtu. O jejich výběru rozhoduje parlament.
- **Místní daně** – také nazývané municipální, obecní a regionální daně. Jejich výběr závisí na úrovni územní samosprávy, kde jsou vybírány. O systému a konstrukci místních poplatků obvykle rozhoduje parlament. Příjmy z místních poplatků plynou do rozpočtů obcí (regionů).

Jako další třídění se uvádí podle rozpočtového určení daní (Peková, 2011), což znamená, do kterého veřejného rozpočtu dané daňové příjmy podle zákona směřují. Daně jsou děleny na:

- **Svěřené daně** – také nazývané jako daně výlučné. Příjmy z těchto daní jsou určeny pouze pro konkrétní rozpočet, ať už státní rozpočet, nebo příslušný rozpočet územní samosprávy.
- **Sdílené daně** – daně, u kterých zákon stanovuje určitý podíl na celostátním výnosu, který směřují do rozpočtu v rámci rozpočtové soustavy. Tyto daně mohou být také přijímány do mimorozpočtových fondů a do rozpočtů nižších územních samosprávných celků.

Kubátová (2015) jako důležité třídění uvádí institucionální třídění, které slouží k porovnání jednotlivých zemí v oblasti daní. Využívá se metoda klasifikace daní dle OECD, do které zahrnujeme i povinné příspěvky na sociálním zabezpečení. Dělí se do šesti hlavních skupin a dalších podskupin.

1. Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů
2. Příspěvky na sociální zabezpečení

3. Daně z mezd a pracovních sil
4. Daně majetkové
5. Daně ze zboží a služeb
6. Ostatní daně

Dle této klasifikace se úplně neshodují ekonomická hlediska, která byla využita v předešlých členěních. Toto třídění využívá rozdělení podle předmětu daně, podle subjektu, který je plátcem, a podle účelu.

2 SPOTŘEBNÍ DANĚ A JEJICH DĚLENÍ

Jak již bylo zmíněno v první kapitole, spotřební daně jsou zařazeny mezi nepřímé daně. Tyto daně jsou vybírány prostřednictvím ceny zboží a služeb a jsou odváděny bez ohledu na důchodovou situaci poplatníka. Jsou součástí klasických daňových příjmů.

Počátky spotřebních daní jsou patrné již ve starověku a středověku ve formě specifických a spotřebních daní – regalů akcízů, které využíval panovník k získání finančních prostředků do státní pokladny. Danilo se zboží s cenově nepružnou poptávkou, aby výnos byl co nejvyšší. Jednalo se například o sůl, svíčky, cukr, olej apod. Jednotková daň byla sice uvalena nízká, ale spotřeba zboží byla vysoká.

V dnešní době byly specifické spotřební daně zanechány u zboží s málo elastickou poptávkou, u zboží, u kterého je nežádoucí spotřeba (alkohol, cigarety) a také u zboží z důvodu ekologického hlediska (benzín). Tyto daně byly zachovány především z důvodů stabilních a vysokých příjmů do státních rozpočtů (Peková, 2011).

Spotřební daně se mohou dělit podle mnoha kritérií. Mohou se lišit vymezením základny a místem výběru daně, dále jestli jsou ukládány na jednotku produkce nebo jako procento z ceny výrobku (Široký, 2008). Základní rozdělení (Kubátová, 2015) je na:

- **Všeobecné nepřímé daně** – daně z prodeje, mezi které zahrnujeme daň z obrátů a novější daň z přidané hodnoty. Jsou uvaleny, až na výjimky, na většinu výrobků. Ukládají se ad valorem – daň navyšuje procentuální část ceny prodaného zboží.
- **Selektivní nepřímé daně (akcízy)**

2.1 Selektivní spotřební daně (akcízy)

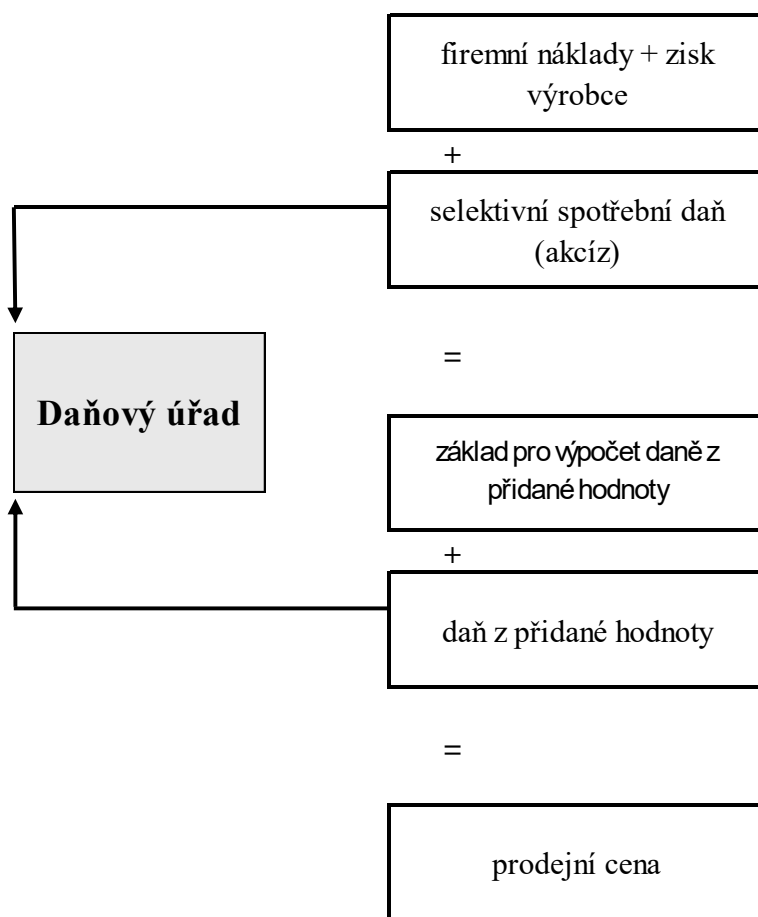
V daňové soustavě existuje skupina selektovaných výrobků, která je zatížena všeobecnou spotřební daní, ale navíc ještě podléhá selektivní spotřební dani. Selektivní spotřební daň (neboli akcíz) se odlišuje od všeobecné daně tím, že je vybírána jednorázově u výrobce. Platby pak nejsou stanoveny procentuálně, ale existuje pevná částka na jednotku množství.

Motivy pro určení produktů, které budou podléhat selektivním spotřebním daním, mohou být:

- Fiskální záměry a potřeby státního rozpočtu
- Politická hlediska
- Regulace spotřeby vybraných výrobků

Akcízy se uvalují na zboží s trvale stabilní spotřebou a malou cenovou citlivostí poptávky a nabídky. Díky této charakteristice lze relativně spolehlivě odhadnout daňové příjmy do veřejného rozpočtu z akcízů. Podle toho by však do této skupiny připadly i základní potraviny, a tím by bylo vysoké daňové zatížení pro běžného člověka neúnosné. Proto tomuto zdanění podléhá zboží, u kterého to můžeme ospravedlnit jeho škodlivostí – na zdraví člověka, na životním prostředí, nebo pro jeho exkluzivitu a luxusnost (Široký, 2008).

Mechanismus zdanění firmy všeobecnou a selektivní spotřební daní, kde se sečtou firemní náklady, zisk výrobce a jednotkové spotřební daně lze vidět na *Obrázek 1*. Součet je poté podroben dani z přidané hodnoty. Zboží je tedy daněno dvěma daněmi a daňový úřad vymáhá po daňovém subjektu daň dvakrát.

Obrázek 1 - Výpočet spotřební daně a jeho vazby na DPH

Zdroj: vlastní zpracování dle Širokého (2008, s. 188)

2.2 Základní prvky spotřebních daní

Je důležité vymezit některé pojmy spojené se spotřebními daněmi. Jako je plátce daně, předmět daně, základ a sazba daně, správce daně, zdaňovací období, daňový sklad a osvobození od daně.

Plátcem spotřební daně je právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněný příjemce nebo výrobce. Ty se poté stanou plátcem daně, pokud jim podle zákona vznikla povinnost spotřební daň přiznat a zaplatit (Svátková, 2009).

Do předmětu spotřebních daní můžeme dle zákona o spotřebních daních zařadit: daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku (Kotenová, 2020).

Základ spotřební daně je určen jako hodnota, ze které se vypočítá konečná daňová povinnost. Je typické, že u spotřebních daní je základem často množstevní nebo objemová jednotka, která slouží k určení výše daně na základě konkrétního množství nebo objemu spotřebovaného zboží. Sazba daně u spotřebních daní bývá stanovena pevná nebo kombinovaná – tedy kombinace pevné s procentní.

Správou spotřebních daní jsou pověřeny orgány celní správy. Plátcí spotřebních daní se nejčastěji setkávají s celním úřadem při plnění svých daňových povinností a uplatňování svých práv. Celní úřad přijímá daňová přiznání a inkasuje daně, je informován o zahájení přepravy zboží v režimu osvobození od spotřební daně, a skrze něj také žadatelé podávají žádosti o povolení provozování daňových skladů.

Spotřební daně jsou považovány za daně běžné. Zdaňovacím obdobím je tedy většinou kalendářní měsíc.

Daňový sklad je definován jako určitý ohraničený prostor na území České republiky, který může být zřízen jen s povolením celní správy. Provozovatel daňového skladu za stanovených podmínek provádí výrobu, zpracování, příjem a expedici výrobků.

Osvobození u spotřebních daní rozlišujeme na dva typy. Podmíněné osvobození od daně je dočasné a platí pouze po dobu, kdy se výrobek nachází v daňovém skladu nebo je přepravován mezi nimi, případně na cestě ke konečnému příjemci. Druhým typem je trvalé osvobození, které je konečné a výrobek již nemůže být zdaněn (Svátková, 2009).

3 Daňová harmonizace

Podle Širokého (2018) je harmonizace vyšší stupeň koordinace daní v Evropské unii, který zahrnuje proces přizpůsobení snažící se sjednotit daňové systémy a jednotlivé daně na principu dodržení společných pravidel členských států. Harmonizovány mohou být jak konstrukce daní, ale také jejich administrativa – např. inkaso daně, povinnosti plátce a daňová kontrola. Proces harmonizace každé daně obvykle probíhá skrze tři hlavní fáze:

- vybrání daně, které má být upraveno harmonizací,
- harmonizace základu daně,
- harmonizace daňové sazby.

Cílem je vytvořit rovnocenné podmínky pro podnikání a zabránit daňovým konkurenčním výhodám mezi jednotlivými státy. Harmonizace daní může být vnímána jako nástroj pro posílení jednotného trhu a pro boj proti daňovým únikům a účinkům škodlivé konkurence.

Pokud považujeme daňovou harmonizaci za prostředek k dosažení jednotného trhu, můžeme ji dále rozdělit na následující části:

- **Pozitivní** – jedná se o proces sblížení národních daňových systémů pomocí směrnic, nařízení a jiných legislativních prostředků, jejichž cílem je dodržování stejných pravidel ve všech členských zemích, k čemuž je vyžadována jednomyslnost.
- **Negativní** – je vytvářena činností Evropského soudního dvora, kdy ji nemůžeme považovat za pravou harmonizaci, protože zde nevznikají stejná pravidla pro všechny členské země.

Dále můžeme harmonizaci definovat s ohledem na aktuální vývoj na:

- **Přímou** – jedná se o klasický harmonizační proces, kdy jsou přijímány směrnice na přímo.
- **Nepřímou** – definuje se jako úsilí o dosažení harmonizace konkrétního ustanovení skrze jiné oblasti – například obchodní. Nepřímá harmonizace je patrná v oblasti zdanění příjmů právnických osob, kde je pozorováno úsilí o sjednocení daňového základu prostřednictvím koordinace účetnictví (povinnost účtovat podle mezinárodních účetních standardů IFRS) a obchodního práva.

Pokud se zaměříme na harmonizaci z hlediska teritoriálního, můžeme ji dále kategorizovat na:

- **Vertikální** – je harmonizace daňového systému, která se uvaluje na různé stupně státní samosprávy. Typické je sblížení národního daňového systému s federálním daňovým systémem (např. USA).
- **Horizontální** – která je naopak uvalena na stejném stupni samosprávy a má za cíl odstranění rozdílů jednotlivých národních daňových systémů.

Dle posledního hlediska (Nerudová, 2011) lze identifikovat daňový systém jako celek pomocí harmonizace:

- **Celkové** – pod tím si lze představit celkovou harmonizaci daňového systému, tedy harmonizaci všech ustanovení.
- **Dílčí** – má naopak za cíl upravit jen některá ustanovení, například v oblasti korporativního zdaňování, kdy je snahou odstranit překážky ve fungování jednotného vnitřního trhu.

Mezi klíčové nástroje pro harmonizaci daní se tedy řadí **nařízení a směrnice** Evropské unie, která představují sekundární právní prostředky. Nařízení je právní předpis s obecnou platností, který je pro členské státy závazný. Naopak, směrnice je právní nástroj, jehož cílem je dosažení konkrétního záměru nebo cíle. Jejím úkolem je zajistit praktickou realizaci harmonizace, přičemž rozhodnutí o konkrétním způsobu uplatnění směrnice je v pravomoci jednotlivých členských zemí (Kubátová, 2015).

Navzdory široce uznávané a nepopíratelně potřebné daňové spolupráci, která navíc může přispět k řešení současných a budoucích problémů (typu zdanění elektronických obchodů, nutnosti reformy důchodových systémů a dalších), existují silné tlaky ze strany zastánců daňové konkurence. Podle jejich přesvědčení musí mít daňová koordinace či dokonce daňová harmonizace striktní omezení, aby jejich překročení nevedlo k neefektivitě celého systému a zbytečnému plýtvání zdroji (Široký, 2018).

3.1 Harmonizace nepřímých daní

Od samého začátku byla daňová politika Evropské unie úzce provázána konceptem jednotného vnitřního trhu, protože jeho vznik zahrnoval především odstranění obchodních překážek, z nichž hlavními byly rozdílné systémy nepřímého zdanění a odlišné daňové sazby. V Evropě se uplatňovaly dva různé systémy nepřímého zdanění, což vedlo Evropskou komisi k nutnosti zvážení, jaký systém nejlépe zvolit pro harmonizaci nepřímých daní.

Do harmonizace nepřímých daní je nezbytné zahrnout jak všeobecné, tak i selektivní spotřební daně. Nejdříve se EU rozhodla nahradit ve většině členských států využívaný kumulativní kaskádový systém daně z obratu (při každém výrobním nebo distribučním stupni je odváděna daň jako procento z hodnoty produktu) na systém daně z přidané hodnoty (Francie jej již uplatňovala). Tento krok byl proveden s ohledem na nedostatky kumulativního systému, přestože byl z administrativního hlediska jednodušší. Zvýšení daňové zátěže v přímém poměru k délce výrobního či distribučního řetězce podporuje integraci jednotlivých výrobců a distributorů, čímž deformuje tržní prostředí. Přechod k DPH byl také motivován tím, že kumulativní kaskádový systém nedokáže zaručit měřitelnost daně, právní stabilitu, vnější a soutěžní neutralitu (Nerudová, 2017).

Národní legislativa, která reguluje spotřební daně, je odvozena z předpisů Evropské unie. Harmonizace nepřímých daní je klíčová pro efektivní fungování jednotného trhu, který je postaven na principu volného pohybu osob, služeb a kapitálu (Široký, 2018).

3.2 Harmonizace akcízů

Právní podklad pro harmonizační proces v oblasti selektivních spotřebních daní vychází z článku 99 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, který dává Radě pravomoc přijímat opatření směřující k harmonizaci právních předpisů týkajících se i akcízů.

Evropská unie si byla, podobně jako v případě DPH, vědoma nutnosti sjednocení zdanění akcízů ve všech členských státech na jednotnou úroveň. Motivací bylo, že i tyto daně mají vliv na obchod mezi státy, a různá úroveň zdanění může narušovat hospodářskou soutěž. Existence rozdílných základů zdanění u jednotlivých akcizních komodit představuje potenciaální riziko sporů v budoucnosti.

Nejdříve bylo nezbytné určit rozsah zboží, které by mělo být zahrnuto do systému selektivních spotřebních daní, protože v jednotlivých státech existovaly odlišné přístupy k systému zdanění akcízů a k tomu, které výrobky by měly být této dani podrobeny. Proto byla přijata Směrnice 72/43/EHS, která ukládala členským zemím povinnost zavést systém akcízů pro **minerální oleje, tabák, lihoviny, pivo a víno**. Ostatní selektivní spotřební daně v jednotlivých zemích měly být zrušeny, s výjimkou těch, které nevyžadovaly hraniční kontroly nebo nepředstavovaly další dodatečné náklady pro mezinárodní obchod. Nová horizontální směrnice 2008/118/ES nahradila původní směrnici s účinností od 1. dubna 2010. Tato aktualizovaná směrnice nejen že upřesňuje některé pojmy, ale také zavádí ustanovení týkající se elektronického správního

dokladu pro přepravu zboží, který má nahradit tradiční papírový průvodní dokument (Široký, 2018).

Analogicky k DPH, i zde byl zvolen **princip země určení** – zboží je zdaňováno až v zemi spotřeby, aby nedocházelo k deformaci trhu a bylo zachováno zdravé hospodářského prostředí (Nerudová, 2011). Klíčovým mezníkem v harmonizaci akcízů byl rok 1993, kdy došlo k zavedení jednotného trhu od 1. ledna. V tento den nabyla účinnosti směrnice 92/12/EHS, která měla zásadní význam pro další kroky v harmonizaci akcizní politiky. Stanovila obecný režim pro výběr daně, upravila všechny procesy spojené s výrobou – zpracování, skladování a přepravu akcízovaných výrobků. Dále se zavedly autorizované daňové sklady umožňující volný pohyb zboží, které je zatíženo akcízem, po celém území Společenství bez povinnosti platit daň (Široký, 2018).

Harmonizace základů daně byla dosažena vytvořením Jednotného celního sazebníku, kde jsou sazby stanoveny pouze v minimální výši. Nicméně některé z těchto minimálních sazeb jsou nulové a jiné jsou příliš nízké na to, aby měly významný vliv na výši sazeb v jednotlivých členských zemích (Kubátová, 2015).

Jak již bylo uvedeno výše, rozhodující součástí harmonizace akcízů bylo určení rozsahu výrobků, u kterých se bude daň uplatňovat. Konkrétní druhy výrobků byly rozděleny do tří skupin:

Energetické produkty a elektrická energie

Směrnice upravuje definici jednotlivých druhů minerálních olejů, na něž je daň uvalena. Předmětem daně je minerální olej, který se spotřebovává, prodává nebo slouží jako palivo či pohonná hmota. Dále specifikuje, že daně se vztahují i na produkty, které nejsou explicitně uvedeny ve směrnici, ale jsou rovněž používány jako palivo. V roce 2003 směrnice 2003/96/EC rozšířila daně z minerálních olejů na uhlí, zemní plyn a elektrickou energii. Tato směrnice také stanovila minimální sazby energetických produktů do tří skupin podle účelu využití (pohonné hmoty, palivo, výroba elektrické energie). Dalším důležitým krokem bylo umožnění členským státům rozhodnout o daňových výhodách pro firmy, které přijímají opatření na snížení emisí. Kromě harmonizovaných daní jsou v oblasti elektrické energie a energetických produktů povoleny i další formy environmentálních poplatků a daní sloužících k ochraně životního prostředí.

Alkohol a alkoholické nápoje

Od samého začátku byla s touto skupinou akcízů v oblasti alkoholu spojena velká neochota k harmonizaci. Především tradiční producenti vína (Francie, Španělsko, Itálie) a výrobci whisky či likérů vyjadřovali rezervovanost. Systémy selektivních daní většiny zemí mají historické kořeny sahající až do středověku, proto jsou jejich změny obtížné. Z tohoto důvodu směrnice číslo 92/83/EEC respektovala historické rozdíly mezi produkty a rozdělila je do následujících podkategorií (Nerudová, 2011):

- Akcíz z piva
Předmětem daně je pivo a směs piva s nealkoholickým nápojem s obsahem alkoholu větším než 0,5 %. Směrnice číslo 92/84/EEC stanovuje minimální sazbu daně na 0,748 EUR/hl piva a 1,87 EUR/hl/stupeň alkoholu finálního výrobku. Směrnice dovoluje členským státům poskytnout malým nezávislým pivovarům s ročním výstavem piva nižším jak 200 000 hl sníženou sazbu daně (European Commission, 2024b).
- Akcíz z vína
Dle stejné směrnice 92/84/EEC je upraven taktéž akcíz z vína, který rozlišuje víno na dva druhy – **tiché víno a víno šumivé**. Tiché víno je s obsahem alkoholu 1,2 % až 15 % a dále s obsahem 15 % až 18 %, Díky rozdělení do dvou skupin mají země možnost stanovit vyšší sazbu daně. Šumivé víno obsahuje 1,2 % až 15 % alkoholu. Pro tiché i šumivé víno je směrnicí stanovena nulová sazba daně s ohledem na tradiční producenty vína.
- Akcíz z meziproductů
Týká se výrobků s obsahem alkoholu mezi 1,2 % a 22 %, které nelze zařadit do skupiny piva, vína nebo ostatních fermentovaných produktů. Minimální sazba byla stanovena na 45 EUR/hl. Směrnice číslo 92/84/EEC opět poskytuje členským státům možnost uplatnit sníženou sazbu daně na meziproducty s obsahem alkoholu nižším než 15 % (European Commission, 2024b).
- Akcíz z alkoholu a alkoholických nápojů
Do této kategorie spadají nápoje s více než 22 % alkoholu a také ty s obsahem nad 1,2 % pod kódy CN⁸⁶ 2207 a 2208. I pro tuto skupinu směrnice dovoluje členským zemím možnost aplikovat sníženou sazbu daně v případě malých producentů, kteří ročně nevyrobí více než 10 hektolitrů čistého alkoholu. Některým zemím byla udělena

výjimka k uplatnění snížených sazeb jakožto tradičním producentům rumů a likérů (Francii, Madeiře, Portugalsku).

Tabák a tabákové výrobky

Předmětem spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků jsou cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření. Tabák ke kouření je ještě dále rozlišován na jemně řezaný tabák k ruční výrobě cigaret a ostatní tabák ke kouření. V roce 1999 došlo k doplnění původní směrnice, což umožnilo členským státům použít následující formy daně:

- Valorickou – stanovena pomocí výpočtu maximální maloobchodní prodejní ceny jednotlivých výrobků.
- Specifickou – je vyjádřena měrnou jednotkou jako částka na kilogram nebo u doutníků na počet kusů.
- Smíšenou – pro kombinaci obou výše zmíněných forem daně.

Sazba spotřební daně na tabákové výrobky prošla několika novelizacemi směrnic s cílem dále přiblížit sazby daně z těchto výrobků. Analýza cenových a daňových změn ukázala, že mezi členskými státy stále přetrvávají významné rozdíly, které by mohly narušovat fungování vnitřního trhu (Nerudová, 2011).

3.2.1 Reformy Evropské unie trhu s vínem

V roce 1962 byla zřízena první společná organizace trhu s vínem, což přispělo k významnému rozvoji v této oblasti. V roce 2008 proběhla reforma, kterou Evropská unie schválila s cílem zvýšit konkurenceschopnost, zlepšit pověst evropského vína, zjednodušit pravidla trhu a zachovat nejlepší tradice pěstování vína v EU. Tato reforma rovněž měla podpořit sociální a environmentální úlohu, kterou vinařství hraje ve venkovských oblastech.

V oblasti vína byla v roce 2013 přijata reforma, která se zaměřuje na harmonizaci, zvýšení efektivity a zjednodušení pravidel platných v této oblasti. Nová opatření jsou orientována na podporu inovací ve vinařském průmyslu, zejména v oblasti vývoje nových produktů, procesů a technologií. Důraz je kladen také na rozšíření propagačních aktivit v rámci zemí EU s cílem informovat spotřebitele o odpovědném užívání vína a pravidlech týkajících se označení původu.

Každá členská země Evropské unie obdrží každý rok z rozpočtu EU pevně stanovenou částku pro rozvoj odvětví vína, přičemž u některých zemí se bere ještě ohled na přechod do režimu jednotné platby (European Commission, 2024). V *Tabulka 1* jsou znázorněny příspěvky podpory jednotlivým státům. Jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými příspěvky. Například

Španělsko a Itálie patří k největším příjemcům s vysokými částkami od roku 2009 až do současnosti, zatímco ostatní země jako je Česko nebo Slovensko, obdržely podstatně nižší finanční prostředky. Celkově lze vidět určitou stabilitu v příspěvcích některých zemí, zatímco jiné zaznamenávají výraznější změny v posledních letech, jako je například Španělsko.

Tabulka 1 - Roční podpora EU pro odvětví vína v mil. EUR

Státy	2009	2010	2011	2012	2013	2014– 2016	Od roku 2017
Bulharsko	16	21	22	27	27	27	27
Česko	3	4	4	5	5	5	5
Německo	23	31	32	39	39	39	39
Řecko	14	19	20	24	24	24	24
Španělsko	214	284	279	358	353	210	210
Francie	172	227	224	284	280	281	281
Chorvatsko						12	11
Itálie	238	298	294	341	337	337	337
Maďarsko	17	23	24	29	29	29	29
Rakousko	8	11	11	14	14	14	14
Portugalsko	38	52	53	66	65	65	65
Slovensko	3	4	4	5	5	5	5

Zdroj: vlastní zpracování podle European Commission (2024)

4 KOMPARACE DANĚ Z VÍNA V ČR A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na komparaci daně z vína v České republice a ve vybraných zemích EU. Ze států Evropské unie byly vybrány pro porovnání tyto státy: Francie, Španělsko, Portugalsko, Itálie, Německo, Slovensko, Bulharsko, Maďarsko a Rakousko. Některé země byly zvoleny pro svou dlouholetou tradici ve výrobě vína, jako je Francie, Španělsko, Itálie, zatímco jiné byly vybrány jako kontrast, protože v jejich případě není výroba vína tak typická, nebo jsou nám podobné svojí rozlohou.

4.1 Komparace systémů a sazeb daně z vína ve vybraných zemích

Nejdříve dochází k porovnání systémů a sazeb daně z vína v jednotlivých státech. Přístupy vybraných států Evropské unie k aplikování směrnice o dani z vína se liší. Každý stát může mít své vlastní specifické podmínky a sazby daně upravené v souladu se směrnicí Evropské unie. Některé státy zvolily aplikaci směrnice v jednom zákoně pro všechny druhy produktů podléhající spotřebním daním, jiné se rozhodly mít zvláštní zákon pro každou skupinu. Předmět daně je u všech více méně stejný, protože existuje kódové označení nomenklatury stanovené Evropskou unií. Směrnicí 2008/118 bylo státům umožněno u malých výrobců s menší produkcí než 1 000 hl za hospodářský rok zavést osvobození od dodržování podmínek výroby, zpracování a držení zboží podléhající dani.

Itálie

V Itálii byla aplikována právní úprava podle směrnice Evropské unie v Zákoně o daních z výroby a spotřeby (Decreto legislativo 26. 10. 1995, n. 504). Výběrem spotřebních daní je pověřena Agentura pro cla a monopoly.

Předmětem spotřební daně z vína je víno, nešumivé nebo šumivé, podléhá spotřební dani se sazbou vztahující se na každý hektolitr. Za tiché víno se považuje víno, které má skutečný obsah alkoholu vyšší než 1,2 % avšak méně než 15 % za předpokladu, že alkohol pochází výhradně z fermentace, a také tiché víno se skutečným obsahem alkoholu mezi 15 a 18 % za předpokladu, že bylo získáno bez obohacování a alkohol obsažený v hotovém výrobku pochází z kvašení. Šumivé víno je dodáváno v uzavřených lahvích s „houbovitým“ uzávěrem přidrženým sponami nebo mající přetlak způsobený oxidem uhličitým v roztoku nejméně 3 bary. Obsahuje alkohol mezi 1,2 a 15 %.

Od spotřební daně je osvobozeno víno vyrobené soukromou osobou, které se spotřebovává samotným výrobcem, jeho rodinnými příslušníky a hosty, pokud není předmětem žádné prodejní činnosti. V Itálii je sazba daně pro všechny druhy vín nulová, jak je zřejmé z údajů uvedených v *Tabulka 2*.

Tabulka 2 - Sazby daně z vína v Itálii

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno	0 EUR/hl
Tiché kvašené nápoje	0 EUR/hl
Šumivé víno	0 EUR/hl
Šumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona o daních z výroby a spotřeby (1995)

Za malé výrobce vína jsou považováni ti, kteří vyrábějí v průměru méně než 1 000 hektolitrů vína ročně na základě průměrné roční produkce za poslední tři po sobě jdoucí vinařské roky. Dokud podléhají spotřební dani s nulovou sazbou, jsou osvobozeni od povinností souvisejících s oběhem a kontrolou. Musí však informovat úřady celní agentury o provedených operacích uvnitř Společenství (Itálie, 1995).

Francie

Ve Francii je obecná úprava stanovena Kodexem daní ze zboží a služeb, kde jsou zdaněny nejen produkty stanovené směrnicí EU, ale uvalují navíc ještě vnitrostátní spotřební daně např. na nealkoholický nápoje, hodiny, šperky, oblečení, kožené výrobky atd. Příslušným orgánem pro výběr spotřebních daní je Ministerstvo hospodářství, financí a průmyslové a digitální suverenity.

Za předmět daně bylo stanoveno víno a kvašené nápoje. Tiché a šumivé víno s obsahem alkoholu mezi 1,2 a 15 %, které je vyráběno z čerstvých hroznů, hroznové mošty, vermuty a jiná vína z čerstvých hroznů připravená za použití rostlin nebo aromatických látek, pokud alkohol obsažený v hotovém výrobku pochází výhradně z kvašení. Ostatní fermentované nápoje jsou kvašené nápoje, směsi kvašených nápojů a nealkoholických nápojů.

Splatností daně je vznik povinnosti platit nebo právo na vrácení částky tvořící výši daně. Osobou odpovědnou za platbu je jakákoliv osoba, která je zavázána povinností zaplatit, nebo v jejíž prospěch jsou částky vráceny (Francie, 2021). Sazby daně pro jednotlivé druhy vína jsou znázorněny v *Tabulka 3*.

Tabulka 3 - Sazby daně z vína ve Francii

Druhy vín	Sazba daně
Šumivé víno	10,02 EUR/hl
Tiché víno	4,05 EUR/hl
Ostatní kvašené nápoje	4,05 EUR/hl
Cider, hrušková medovina a rozinkový pétillant	1,41 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle European Commission (2024b)

Španělsko

Španělsko přijalo podle směrnice Evropské unie Zákon 38/1992 o spotřebních daních a Královský dekret 1165/1995 schvalující nařízení o spotřebních daních. Vedle harmonizovaných spotřebních daní uplatňují ještě spotřební daň uhlovodíkovou. Správou spotřebních daní je pověřen Španělský státní úřad pro správu daní.

Předmět spotřební daně z vína je stanoven na hroznová vína, šumivá vína a další nápoje z kvašeného ovoce, buď šumivé či nešumivé, jejichž obsah alkoholu nepřesahuje 22 % při teplotě 20 °C (European Commission, 2024b). Základ daně tvoří objem výrobků v hektolitrech hotového výrobku při teplotě 20 °C. Tuto daň bylo vynuceno zavést pouze kvůli harmonizační směrnici Evropské unie, a proto stanovilo nulovou sazbu daně na všechny druhy vín, jak uvádí *Tabulka 4* (Španělsko, 1992).

Tabulka 4 - Sazby daně z vína ve Španělsku

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno	0 EUR/hl
Šumivé víno	0 EUR/hl
Nešumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl
Šumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 38/1992 (1992)

Německo

V Německu se rozhodli aplikovat směrnici Evropské unie o spotřebních daních pro každou skupinu produktů podléhající spotřební dani v jednotlivém zákoně. Daň z vína je upravena Zákonem o šumivých vínech a meziproduktech. Kromě harmonizovaných druhů produktů uplatňují ještě vnitrostátní daně na kávu a míchané nápoje. Správou spotřebních daní je pověřeno Federální ministerstvo financí.

Předmětem daně je šumivé víno, které je obsaženo v lahvích se zátkou na sekt připevněnou speciálním přídržovacím zařízením, nebo má přetlak 3 bary. Vznik daňové povinnosti nastává při propuštění šumivého vína do volného oběhu. Volný oběh vzniká stažením z daňového skladu, pokud po něm nenásleduje další řízení o pozastavení daně, výrobou bez povolení, odstoupením z řízení o pozastavení daně při vstupu do podniku registrovaného příjemce nebo nesrovnalostí při přepravě v pozastavení daně. Daňovým poplatníkem je vlastník daňového skladu, výrobce a každá osoba podílející se na výrobě, registrovaný příjemce a provozovatel daňového skladu jako odesílatel (Německo, 2009).

V Německu je nulová sazba daně uplatněna u tichého vína a u nešumivých kvašených nápojů, zatímco ostatní typy podléhají dani. Jak je uvedeno v *Tabulka 5*, mají stanoveny sazby jedny z nejvyšších z vybraných států. Šumivá vína a jiné šumivé kvašené nápoje jsou osvobozeny od spotřební daně, pokud se využívají na výrobu octa, léčiv nebo aroma látek pro potraviny (European Commission, 2024b).

Tabulka 5 - Sazby daně z vína v Německu

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno	0 EUR/hl
Ostatní nešumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl
Šumivé víno	136 EUR/hl
Šumivé víno s obsahem alkoholu méně než 6 %	51 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené nápoje	136 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené nápoje s obsahem alkoholu méně než 6 %	51 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákonu o dani z šumivých vín a meziproductů (2009)

Majitelé vinařských podniků s průměrnou produkcí menší než 1 000 hl za hospodářský rok jsou osvobozeni mít povolení o daňovém skladu. Musí mít však povolení od Federálního ministerstva financí při přepravě do jiného členského státu.

Portugalsko

Portugalsko přijalo legislativu prostřednictvím Decreto-Lei 73/2010 zákon, kterým se stanoví portugalský zákoník o spotřebních daních. Výběrem spotřebních daní je pověřeno Ministerstvo financí.

Předmětem daně je tiché víno, šumivé víno, ostatní kvašené nešumivé víno a ostatní kvašené šumivé víno. Tiché víno s obsahem alkoholu mezi 1,2 a 18 % získanými kvašením a šumivé

víno s obsahem alkoholu mezi 1,2 a 15 % v uzavřených v lahvích s houbovitými dráty nebo sponami. Základ daně je množství v hektolitrech.

Malí výrobci vína jsou osvobozeni od povinnosti související s výrobou, oběhem a kontrolou. Jsou to výrobci s průměrnou výrobou méně než 1 000 hektolitřů ročně. Kdykoliv však malí výrobci provádějí operace uvnitř Společenství, musí dodržet povinnosti nařízené EU (Portugalsko, 2010).

Portugalsko zvolilo cestu, kde na tiché a šumivé víno se nevyměřuje žádná daň. Pouze u kvašeného vína se uplatňuje sazba daně, což je patrné z *Tabulka 6*.

Tabulka 6 - Sazby daně z vína v Portugalsku

Druhy vín	Sazba daně
Šumivé víno	0 EUR/hl
Tiché víno	0 EUR/hl
Ostatní nešumivé kvašené víno	12,06 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené víno	12,06 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákoníku o spotřebních daní (2010)

Maďarsko

V Maďarsku byl přijat v souladu se směrnicí Evropské unie Zákon LXVIII o spotřebních daních z roku 2016. Správou spotřebních daní je pověřena Národní správa daní a cel.

Předmětem daně z vína jsou hroznová vína, šumivá vína a jiné nápoje kvašené z ovoce, ať už šumivé nebo nešumivé nepřesahující 18 % alkoholu při teplotě 20 °C. Základem daně je množství v hektolitrech.

V Maďarsku je nulová sazba daně stanovena u tichého vína a neperlivých směsí vína, zatímco šumivé víno zase podléhá dani, jak znázorňuje *Tabulka 7*. Sazba daně je stanovena v maďarské měně, pro lepší porozumění je však uveden přepočten na eura (European Commission, 2024b).

Tabulka 7 - Sazby daně z vína v Maďarsku

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno	0 EUR/hl
Neochucená neperlivá směs vína a sycené vody s obsahem alkoholu do 8,5 %	0 EUR/hl
Ostatní nešumivé nápoje	27,27 EUR/hl

Šumivé víno	45,28 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené nápoje	45,28 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle European Commission (2024b)

Rakousko

Obdobně jako v Německu, Rakousko má pro každou skupinu produktů podléhající spotřební dani svůj zákon. Pro daň z vína byl přijat Zákon o dani z šumivých vín z roku 1995 (BGBl. č. 702/1994). Příslušnými orgány pro výběr spotřebních daní jsou Celní správa, Ústřední celní informační kancelář a Celní úřad Villach.

Vína ani šumivá vína nepodléhají v Rakousku spotřební dani, proto na ně uvalují nulovou sazbu daně, jak znázorňuje *Tabulka 8*. Přeprava vína a šumivého vína na území Rakouska je navíc osvobozena od procesních povinností. Právní předpisy o spotřebních daních neukládají žádné povinnosti ani pro pohyb ve volném oběhu na jeho území. Musí však dodržovat procesní požadavky EU o přeshraničním pohybu, proto je nutné povolení celního úřadu pro zaslání položek v režimu s podmíněným osvobozením od daně do jiného členského státu EU. Malí výrobci vína s průměrnou produkcí menší než 1 000 hl za hospodářský rok, mají také povinnost hlásit zásilky v režimu s podmíněným osvobozením cla (Business Service Portal, 2023).

Tabulka 8 - Sazby daně z vína v Rakousku

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno a ostatní nešumivé nápoje	0 EUR/hl
Šumivé víno a ostatní šumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle European Commission (2024b)

Bulharsko

Bulharsko aplikovalo směrnici EU do své legislativy Zákonem o spotřebních daních a daňových skladech. Správou spotřebních daní je pověřen Národní celní úřad.

Předmětem daně z vína je tiché a šumivé víno a ostatní kvašené nápoje. Tiché víno s obsahem alkoholu mezi 1,2 a 15 % a 15 a 18 %, které vzniklo výlučně kvašením. Šumivé víno v lahvích s houbovitými zátkami zajištěnými svorkami. Ostatní kvašené nápoje s obsahem alkoholu mezi 1,2 a 15 %. Základem daně z vína a kvašených nápojů je množství hotového výrobku v hektolitrech. Sazba daně pro všechny druhy je nulová, jak je uvedeno v *Tabulka 9*. Nezávislým malým vinařem je ten, který právně a ekonomicky nezávisle nevykonává svou činnost na základě licence a jeho produkce nepřesahuje 1 000 hl vína (Celní úřad, 2024).

Tabulka 9 - Sazby daně z vína v Bulharsku

Druhy vín	Sazba daně
Šumivé víno	0 EUR/hl
Tiché víno	0 EUR/hl
Ostatní nešumivé kvašené víno	0 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené víno	0 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona o spotřebních daních a daňových skladech (2024)

Česká republika

Od roku 2004 vstoupil v účinnost nový zákon č. 353/2003 Sb., upravující spotřební daně, který již respektoval zásady směrnice. Tento zákon byl od té doby několikrát novelizován (Svátková, 2009). Obsahuje devět hlav, kde jsou z počátku obecná ustanovení, která jsou společná pro všechny spotřební daně, dále jsou ustanovení, která se týkají každé daně zvlášť. Daň z vína nalezneme upravenou v hlavě IV. § 92 - § 100b (Česko, 2003).

Předmětem daně z vína jsou podle zákona vína a meziprodukty s obsahem alkoholu větším než 1,2 % do 22 % alkoholu. Vína jsou pro účely spotřebních daní rozdělena do tří hlavních kategorií, přičemž každá kategorie má své další vnitřní členění podle výrobních a technických charakteristik. Tyto kategorie zahrnují (Svátková, 2009):

- **Šumivá vína** – charakteristická hřibovou zátkou, která je pevně upevněna na hrdle láhve. Tato zátko musí být schopna dosáhnout alespoň tří barů při přetlaku v láhvi a při teplotě 20 °C.
- **Tichá vína** – jedná se především o vína révová, která jsou jak v Česku, tak celosvětově, velmi oblíbená. Tyto vína jsou rozdělena podle zákona do čtyř skupin podle obsahu alkoholu, přičemž maximální povolený obsah alkoholu činí 18 %. Do skupiny tichých vín patří nejen révová vína, ale také ovocná vína (borůvková, brusinková a další) nebo bylinná vína.
- **Meziprodukty** – vína, která nejsou ani šumivá ani tichá. Jejich primárním účelem je sloužit jako surovina pro výrobu dalších alkoholických nápojů.

Základem pro výpočet daně z vína a meziproduktů je vyjádřené množství v hektolitrech. V následující *Tabulka 10* jsou uvedené jednotlivé sazby daně podle kategorií vín.

Tabulka 10 - Sazby daně z vína v ČR

Druhy vín	Sazba daně
Šumivá vína podle §93 odst. 2	92,64 EUR/ hl (2 340 Kč/hl)
Tichá vína podle §93 odst. 3	0 EUR/hl (0 Kč/hl)
Meziprodukty podle §93 odst. 5	92,64 EUR/hl (2 340 Kč/hl)

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona 353/2003 Sb. (2003)

Malým výrobcem vína se podle zákona rozumí právnická a fyzická osoba, která vyrábí jenom tiché víno, vyrábí v průměru méně než 1 000 hl tichého vína za hospodářský rok, nebo nevyrábí víno v daňovém skladu. Při dopravě tichého vína do daňového skladu nebo do jiného členského státu se použije průvodní doklad upravený EU pro přepravu vinařských produktů (Česko, 2003).

Slovenská republika

Slovensko má také pro každou skupinu spotřebních daní jednotlivý zákon. Daň z vína je upravena Zákonem č. 530/2011 Z.z o spotřebních daních z alkoholických nápojů. Správou spotřebních daní jsou pověřeny celní úřady.

Předmětem daně z vína je tiché víno, šumivé víno, tichý fermentovaný nápoj a šumivý fermentovaný nápoj. Základem daně z vína je množství v hektolitrech. Daňová povinnost vzniká uvedením do daňového volného oběhu dnem, kdy bylo vydáno osobě, která není oprávněna odebírat v pozastavení daně, vlastní spotřebou v daňovém skladu, přijetím oprávněným příjemcem přepraveného na daňové území v pozastavení daně nebo zjištěním chybějícího kusu. Osobou povinnou platit daň je osoba, která vydala alkoholický nápoj osobě, která není oprávněna odebírat v pozastavení daně, provozovatel daňového skladu a osoba, která měla alkohol v držení a byl jí odcizen. Plátce daně je povinen podat celnímu úřadu daňové přiznání do tří pracovních dnů následujících po dni vzniku daňové povinnosti a ve stejné lhůtě zaplatit daň (Slovensko, 2011).

Také Slovensko zavedlo nulovou sazbu daně pro tiché víno a ostatní nešumivé kvašené nápoje, zatímco pro šumivé víno, které se dále rozlišuje podle obsahu alkoholu, je vybírána daň, což je zřejmé z *Tabulka 11*.

Tabulka 11 - Sazby daně z vína na Slovensku

Druhy vín	Sazba daně
Tiché víno	0 EUR/hl

Ostatní nešumivé kvašené nápoje	0 EUR/hl
Šumivé víno	79,65 EUR/hl
Šumivé víno s obsahem alkoholu méně než 8,5 %	54,16 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené nápoje	79,65 EUR/hl
Ostatní šumivé kvašené nápoje s obsahem alkoholu méně než 8,5 %	54,16 EUR/hl

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 530/2011 Z.z. (2011)

Osoba, která je provozovatelem podniku s výrobou vína a meziproductů s menší průměrnou výrobou tichého vína než 1 000 hl za hospodářský rok, nemusí podat žádost celnímu úřadu o registraci a vydání povolení k provozování daňového skladu. Každé přijetí tichého vína z jiného členského státu je však povinna oznámit místně příslušnému celnímu úřadu, odesláním kopie průvodního dokladu a rovněž musí sdělit průměrnou roční výrobu tichého vína. Malým výrobcem fermentovaného nápoje je fyzická osoba, která vyrábí šumivý fermentovaný nápoj nejvýše v množství 1 000 l za hospodářský rok pro spotřebu vlastní, jeho domácnosti nebo jeho blízkých. Pokud vyrobí více vzniká mu daňová povinnost z množství, které vyrobil nad 1 000 l a musí podat daňové přiznání celnímu úřadu (Slovensko, 2011).

4.2 Komparace celkových daňových příjmů s příjmy ze spotřebních daní

Příjmy ze spotřebních daní a celkové daňové příjmy v letech 2020, 2021 a 2022 v milionech EUR ve vybraných zemích jsou uvedené v *Tabulka 12*. Je patrné, že Itálie zaznamenala postupné zvyšování celkových daňových příjmů. Tento nárůst byl doprovázen zvýšením příjmů ze spotřebních daní. V roce 2022 však došlo k výpadku příjmů ze spotřebních daní, který musel být nahrazen jinými příjmy, protože na celkových daňových příjmech se to nepromítlo.

Podobně došlo k růstu daňových příjmů ve Francii. Lze vidět, že Německo má největší daňové příjmy z vybraných zemí, které se postupně stále zvyšují. Zajímavé ale je, že příjmy ze spotřebních daní se snižují. Česká republika zaznamenala podobný trend jako Itálie a Německo. Celkové příjmy v roce 2022 vzrostly z 43 481 mil. EUR na 53 570,9 mil. EUR, přičemž spotřební daně klesly z 3 779,4 mil. EUR na 3 471,3 mil. EUR.

Jako další trend lze pozorovat, že nejnižších celkových daňových příjmů dosahuje Bulharsko, které se v roce 2022 teprve přiblížilo 20 000 mil. EUR. O něco lépe je na tom Slovensko, které v roce 2022 překročilo hranici 22 000 mil. EUR.

Tato data ilustrují rozmanitost daňových systémů a financování veřejných rozpočtů v Evropě. Ukazují důležitost analýzy příjmů ze spotřebních daní v kontextu celkových daňových výnosů

pro porozumění ekonomickým trendům a strategiím veřejného financování v jednotlivých zemích.

Tabulka 12 - Příjmy ze spotřebních daní k celkovým daňovým příjmům v mil. EUR

	2020		2021		2022	
	Cel. daň. příjmy	Spotřební daně	Cel. daň. příjmy	Spotřební daně	Cel. daň. příjmy	Spotřební daně
Itálie	481 976,0	39 620,0	533 184,0	41 740,0	574 597,0	27 542,0
Francie	714 986,0	57 929,0	763 060,0	61 733,0	824 782,0	54 178,0
Španělsko	259 216,0	22 714,0	299 602,0	23 517,0	334 968,0	23 021,0
Německo	788 631,0	37 481,0	896 576,0	36 482,0	966 698,0	34 534,0
Portugalsko	49 573,3	3 971,2	53 550,9	4 090,0	62 549,3	3 404,7
Maďarsko	34 332,7	3 643,4	35 990,6	3 680,8	42 657,8	3 478,7
Rakousko	101 828,5	7 200,9	113 997,7	7 965,2	127 327,8	7 380,7
Bulharsko	13 164,4	2 742,0	15 579,6	2 951,0	19 625,0	2 874,1
ČR	43 289,5	3 779,4	46 152,7	3 535,9	53 570,9	3 471,3
Slovensko	18 073,3	2 752,3	20 046,0	2 958,3	22 150,7	2 797,3

Zdroj: vlastní zpracování podle Eurostatu (2024)

Pro větší názornost byl sestaven *Obrázek 2*, který ilustruje podíl spotřebních daní k celkovým daňovým příjmům v roce 2022 v procentech. Podíl spotřebních daní se pohybuje od 3,5 % až do 15 %, což naznačuje, že spotřební daně nejsou hlavním daňovým příjmem pro vybrané státy.

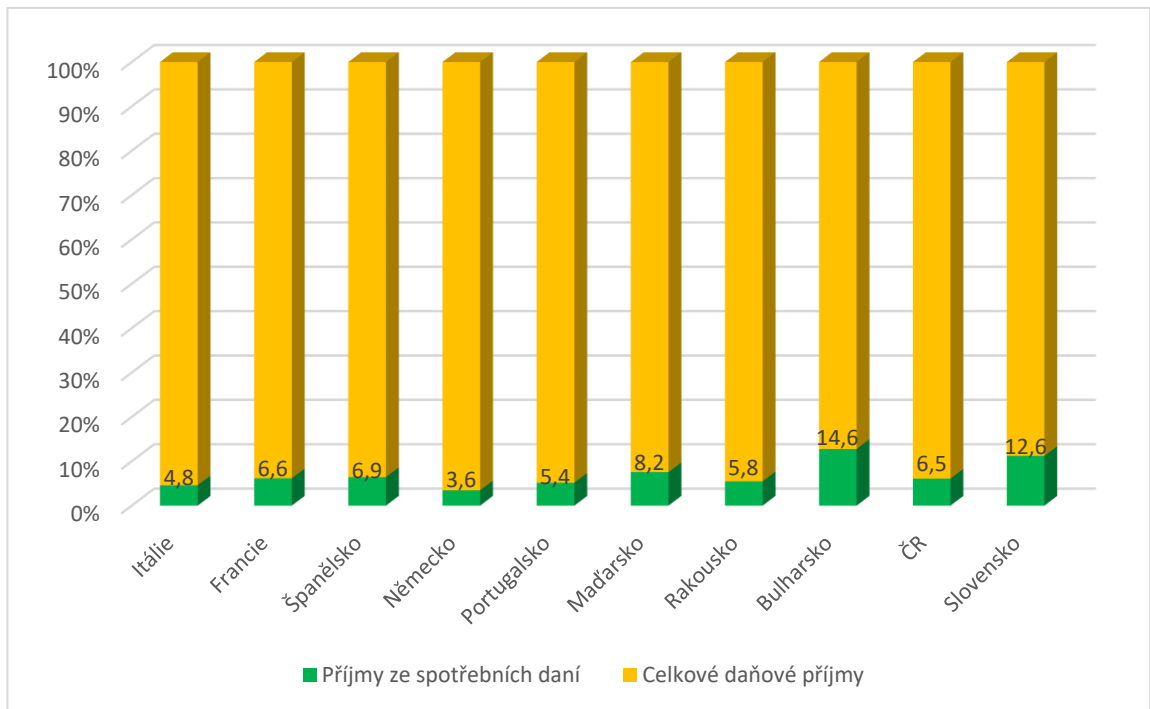
V Itálii spotřební daně tvoří necelých 5 % z celkových daňových příjmů, což je relativně nízký podíl ve srovnání s ostatními zeměmi. To může být ovlivněno nulovou sazbou na daň z vína. Francie má vyšší podíl příjmů ze spotřebních daní na celkových příjmech, a to necelých 7 %, podobně je na tom Španělsko.

Naopak Německo vykazuje pouze necelá 4 % spotřebních daní na celkových příjmech. Portugalsko je na tom podobně jako Rakousko s 5,5 %.

Zajímavé je, že Maďarsko a Slovensko mají výrazně vyšší podíl spotřebních daní na celkových příjmech. Maďarsko má podíl přes 8 % a Slovensko dokonce necelých 13 %, což poukazuje na významnost spotřebních daní v těchto zemích.

Je patrné, že podíl příjmů ze spotřebních daní na celkových daňových příjmech se může lišit v závislosti na daňových politikách jednotlivých zemí. Vyšší podíl může naznačovat vyšší zátěž

pro spotřebitele a ekonomický model založený na nepřímých daních, zatímco nižší podíl může naznačovat opačný přístup s větším důrazem na přímé daně.

Obrázek 2 - Podíl příjmů ze spotřebních daní k celk. daň. příjmům v roce 2022 v %

Zdroj: vlastní zpracování podle Eurostatu (2024)

4.3 Komparace příjmů ze spotřebních daní s příjmy z daně z vína

Data o příjmech z tichého a šumivého vína ve vybraných zemích za období 2020-2022 v milionech EUR jsou uvedeny v *Tabulka 13*, která přináší zajímavý pohled na zdanění vína. Itálie, Španělsko, Rakousko a Bulharsko neinkasují žádné daňové příjmy z vína díky uvalení nulových sazeb na všechny druhy vín.

Na druhé straně ve Francii jsou daně z vína poměrně stabilní, přičemž tiché víno přineslo do státní pokladny kolem 76 až 78 mil. EUR, zatímco šumivé víno kolem 23 až 28 mil. EUR. Německo vykazuje značně vysoké příjmy ze šumivého vína, které má zatíženo nejvyšší sazbou daně z vybraných zemí, zatímco z tichého vína má příjmy nulové. Portugalsko, Maďarsko, Česká republika a Slovensko mají obecně nižší daně z vína, přičemž se v průběhu let nijak výrazně nemění. V České republice byly příjmy z tichého vína nulové a ze šumivého vína bylo inkasováno 15 až 21 mil. EUR, což naznačuje relativní stabilitu v této oblasti.

Celkově lze pozorovat rozdílné přístupy ke zdanění vína mezi jednotlivými zeměmi. Některé země preferují vyšší zdanění šumivého vína než tichého, zatímco jiné mají obecně nižší daně z vína.

Tabulka 13 - Daň z vína v mil. EUR

	2020		2021		2022	
	Tiché víno	Šumivé víno	Tiché víno	Šumivé víno	Tiché víno	Šumivé víno
Itálie	0	0	0	0	0	0
Francie	77,13	28,44	78,46	26,06	76,22	23,53
Španělsko	0	0	0	0	0	0
Německo	0	352,46	0	340,6	0	405,03
Portugalsko	2,04	1,92	1,76	1,57	1,37	1,36
Maďarsko	3,41	6,4	3,8	5,94	3,35	5,99
Rakousko	0	0	0	0	0	0
Bulharsko	0	0	0	0	0	0
ČR	0	15,53	0	17,91	0	21,25
Slovensko	0	4,994	0	4,895	0	4,416

Zdroj: vlastní zpracování podle European Commission (2024c)

Další část se zaměřuje na podíl daně z vína na celkových daních ze spotřeby v roce 2022. *Tabulka 14* poskytuje zajímavý pohled na to, jak velký význam má zdanění vína v rámci daňové struktury.

V Itálii, Španělsku, Rakousku a Bulharsku je podíl daně z vína na spotřebních daních nulový. To znamená, že daně z vína zde nepřispívají k celkovým spotřebním daním.

Francie má sice nejvyšší absolutní hodnotu daně z vína ve srovnání s ostatními zeměmi, avšak podíl této daně na celkových spotřebních daních je pouze 0,18 %. To naznačuje relativně nízký význam daně z vína v rámci francouzského daňového systému. Německo vykazuje v porovnání s ostatními zeměmi nejvyšší podíl daně z vína na spotřebních daních, který činí 1,17 %. To může být dáno vyššími daňovými sazbami pro víno.

Portugalsko, Maďarsko, Česká republika a Slovensko mají, podobně jako Itálie a Španělsko, velmi nízké podíly daně z vína na spotřebních daních, které se pohybují od 0,08 % do 0,61 %. Z toho vyplývá, že tyto země nepřikládají zdanění vína velký význam v rámci celkového daňového systému.

Celkově lze říci, že daně z vína představují pouze zanedbatelnou část celkových spotřebních daní ve vybraných zemích.

Tabulka 14 - Podíl daně z vína na spotřebních daních v roce 2022

	Spotřební daně (v mil. EUR)	Daň z vína (v mil. EUR)	Podíl v %
Itálie	27 542,0	0	0,00
Francie	54 178,0	99,75	0,18
Španělsko	23 021,0	0	0,00
Německo	34 534,0	405,03	1,17
Portugalsko	3 404,7	2,73	0,08
Maďarsko	3 478,7	9,34	0,27
Rakousko	7 380,7	0	0,00
Bulharsko	2 874,1	0	0,00
ČR	3 471,3	21,25	0,61
Slovensko	2 797,3	4,416	0,16

Zdroj: vlastní zpracování podle Eurostatu (2024) a European Commission (2024c)

4.4 Komparace produkce vína

Srovnání produkce vína ve vybraných zemích za období 2020–2022, kde je na první pohled zřejmá několikanásobná převaha Itálie, Francie a Španělska, jako hlavních výrobců vína, přináší *Tabulka 15*.

Tabulka 15 - Produkce vína v 1000 hl

	2020	2021	2022
Itálie	49 066	50 232	49 843
Francie	46 673	37 643	45 817
Španělsko	40 949	35 471	35 703
Německo	8 405	8 448	8 490
Portugalsko	6 418	7 359	6 848
Maďarsko	2 586	2 588	2 484
Rakousko	2 398	2 460	2 527
Bulharsko	850	893	794
ČR	603	592	586
Slovensko	353	343	332

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

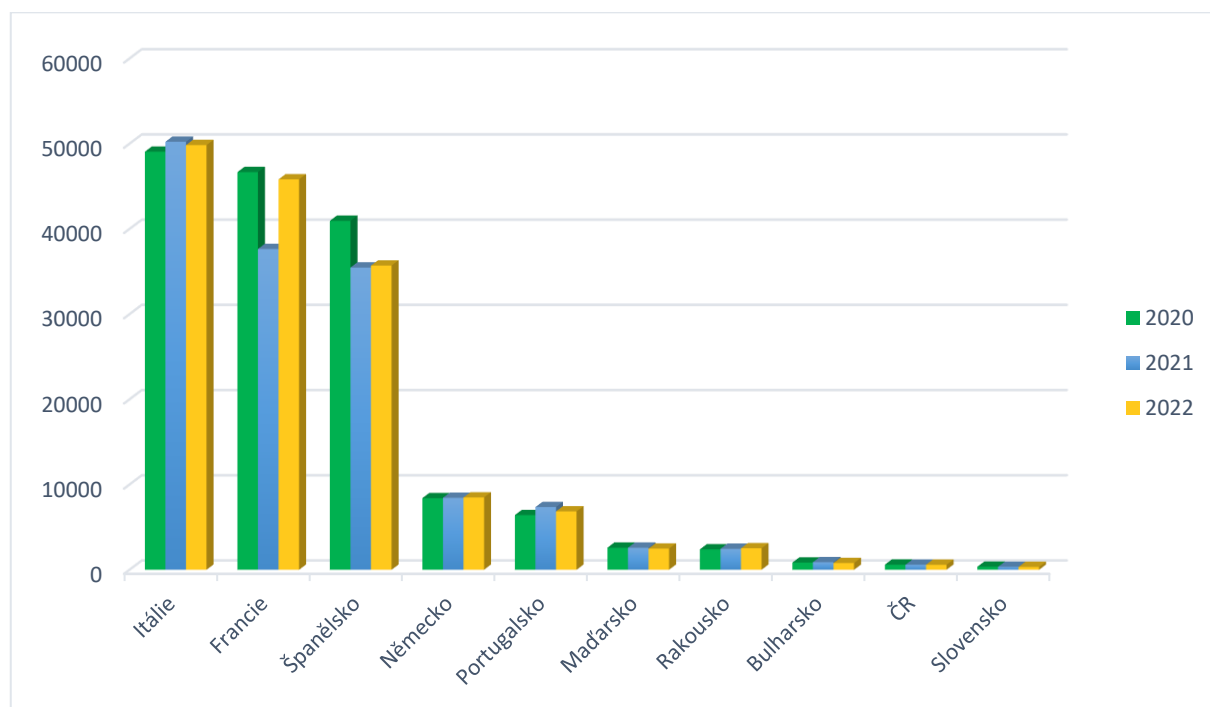

Produkce vína ve vybraných zemích je interpretována graficky v *Obrázek 3*. V Itálii se produkce vína drží stabilně s minimálními změnami, přičemž v roce 2022 dosáhla hodnoty 49 843 tisíc hl, což je mírně nižší než hodnota v roce 2021. Na druhé straně Francie zaznamenala dramatický výpadek produkce vína v roce 2021, který mohl být způsoben neúrodou, avšak v roce 2022 je vidět již zpětný nárůst. Taktéž Španělsko vykazuje pokles v roce 2021, přičemž v roce 2022 mělo pozvolnější zpětný nárůst než Francie.

Německo vykazuje relativně stabilní produkci kolem 8 400-8 500 tisíc hl v průběhu celého sledovaného období.

Portugalsko, Maďarsko, Rakousko, Bulharsko, Česká republika a Slovensko vykazují mírné fluktuace v produkci vína, avšak žádná z těchto zemí nevykazuje výrazné trendy růstu ani poklesu, přičemž Slovensko má nejnižší produkci vína ve srovnání s ostatními zeměmi.

Lze konstatovat, že vývoj produkce vína je ovlivněn různými faktory, včetně klimatických podmínek, ekonomické situace a vinařských strategií v jednotlivých zemích.

Obrázek 3 - Produkce vína v 1000 hl

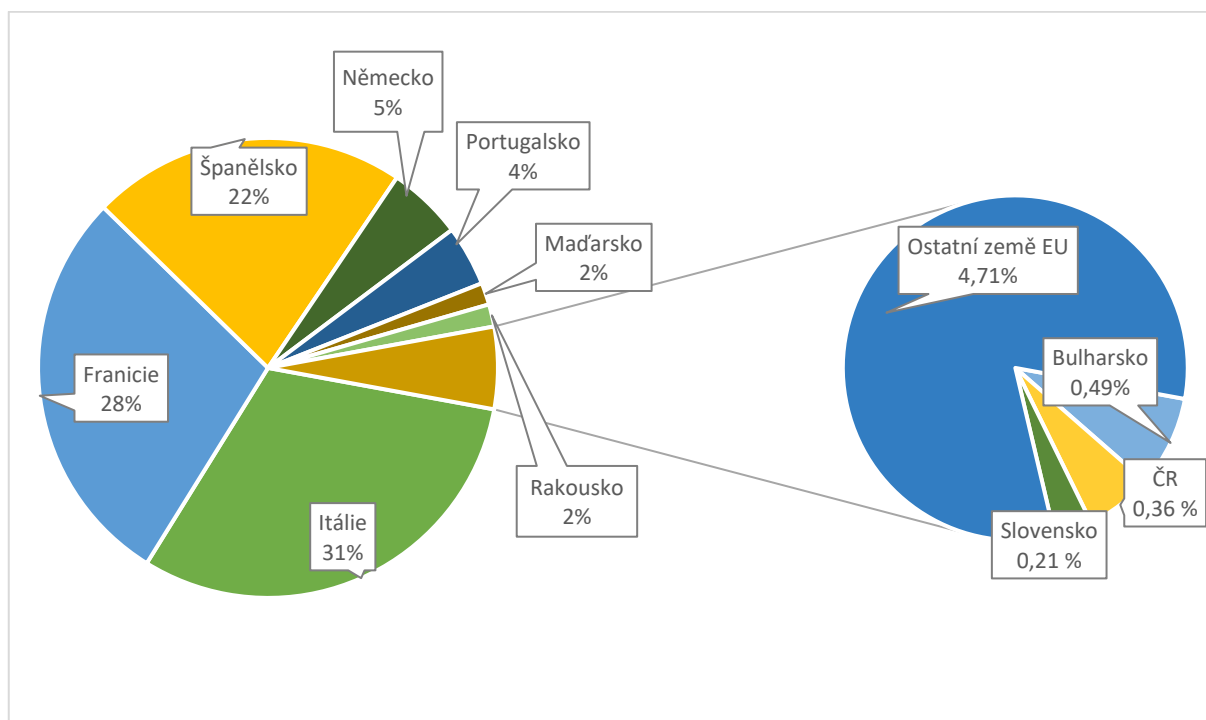
Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

V roce 2022 dosáhla produkce vína v Evropské unii celkového objemu 161 000 tisíc hektolitrů (European Commission, 2023). Největší podíl na tomto objemu mají 3 státy – Itálie, Francie a Španělsko, o čemž vypovídá *Obrázek 4*, který zároveň vyjadřuje procentuální podíl vybraných států na celkové produkci EU.

Největším hráčem v produkci vína v EU se stala Itálie, která přispívá téměř třetinou k celkové produkci. Francie, s podílem kolem 28 %, je dalším velkým producentem v Evropské unii. Následuje Španělsko s podílem přibližně 22 %. Německo se podílí na produkci vína v EU přibližně 5 %.

Další vybrané země, Portugalsko, Maďarsko, Rakousko, Bulharsko, Česká republika a Slovensko, přispívají menšími podíly pohybujícími se mezi 1 a 4 %. Tyto země, ačkoliv mají menší produkci, jsou stále důležitými hráči na regionální úrovni, čímž přispívají na rozmanitosti vín v Evropské unii.

Ostatní země EU, které nejsou specificky uvedeny, přispívají zhruba 5 % k celkové produkci vína v EU. Tato čísla zdůrazňují rozmanitost vinařských tradic a přístupů v různých zemích Evropské unie a ukazují, že vinařství je důležitým odvětvím s významným ekonomickým a kulturním dopadem v rámci Unie.

Obrázek 4 - Produkce vína v EU v roce 2022 v %

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Při zaměření na sklizenou produkci hroznů ve vybraných zemích za období 2020-2022, lze interpretovat zajímavé trendy a poměry mezi produkcí hroznů a výrobou vína, pomocí *Tabulka 16*.

Tabulka 16 - Sklizená produkce hroznů v 1000 t

	2020	2021	2022
Itálie	7 153,98	7 106,13	7 444,55
Francie	5 808,13	5 035,48	6 154,22
Španělsko	6 529,22	5 778,53	5 608,93
Německo	1 149,54	1 151,47	1 223,32
Portugalsko	835,54	958,06	888,02
Maďarsko	422,58	429,89	406,52
Rakousko	319,79	328,04	336,99
Bulharsko	146,31	164,91	148,03
ČR	90,38	90,06	91,76
Slovensko	46,25	43,68	44,55

Zdroj: vlastní zpracování podle Eurostatu (2024b)

Itálie sklízí produkci hroznů, která se pohybuje kolem 7 100 až 7 400 tisíc tun za rok, jak lze vidět na *Obrázek 5*. Tato produkce hroznů představuje přibližně 6 až 7násobek produkce vína. Tento poměr naznačuje stabilní a vyvážený vztah mezi množstvím hroznů a produkovaným vínem (viz *Obrázek 3*).

Francie vykazuje podobný poměr, kde produkce hroznů dosahuje hodnot kolem 5 000 až 6 000 tisíc tun ročně, což odpovídá přibližně 6 až 8násobku produkce vína. Opět je zde patrný stabilní a konzistentní vztah mezi oběma složkami vinařského průmyslu.

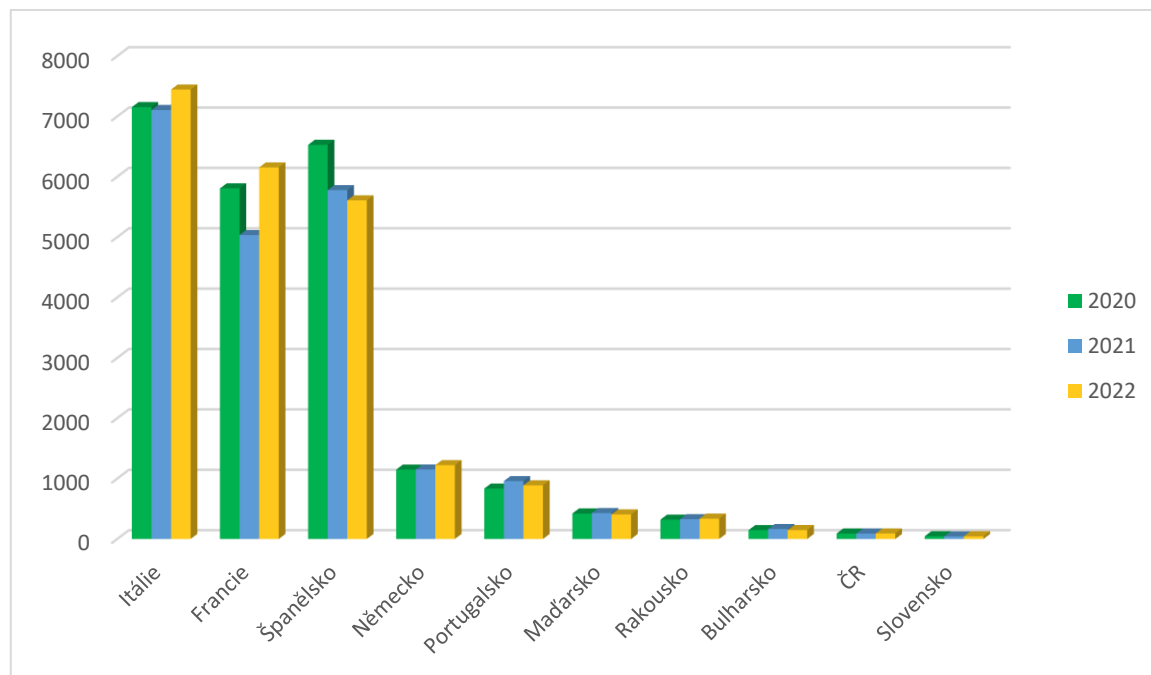
Španělsko sleduje podobný trend s produkcí hroznů v rozmezí 5 600 až 6 500 tisíc tun ročně, což odpovídá přibližně 6 až 7násobku produkce vína. I u třetího největšího producenta je patrná vyváženost mezi množstvím surovin a výsledným vínem.

Německo se pohybuje na nižší úrovni s produkcí hroznů, kolem 1 150 až 1 200 tisíc tun ročně, což představuje přibližně 6 až 7násobek produkce vína. I přesto je zde patrná relativní konzistence v poměru mezi hroznovými surovinami a výsledným produktem.

Ostatní země, Portugalsko, Maďarsko, Rakousko, Bulharsko, Česká republika a Slovensko, vykazují podobné poměry mezi produkcí hroznů a vína, kde produkce představuje přibližně 6 až 8násobek produkce vína.

Celkově lze říci, že ve vybraných zemích lze pozorovat poměrně stabilní vztah mezi produkcí hroznů a výrobou vína, což je důležité pro udržení a správné plánování vinařských aktivit, stejně

tak jako pro zajištění dostatečného množství surovin pro výrobu vína v souladu s poptávkou na trhu.

Obrázek 5 - Sklizená produkce hroznů vína v 1000 t

Zdroj: vlastní zpracování podle Eurostatu (2024b)

Data o rozloze vinic v jednotlivých zemích jsou znázorněna v *Tabulka 17*, která přináší také zajímavý pohled. Zajímavé je, že největší rozlohou disponuje Španělsko s více než 950 000 hektary, což odpovídá jeho pozici jako jednoho z hlavních producentů vína v Evropě. Přestože má potenciál být největším producentem vína na evropském trhu, ve skutečnosti ho v produkci vína o něco překonávají Itálie s rozlohou vinic kolem 718 000 hektarů a Francie s téměř 795 000 hektary vinic.

Německo má menší, ale stabilní rozlohu kolem 103 000 hektarů vinic. Přestože má menší rozlohu, je stále významným producentem vína, přispívá téměř 5 % k celkové produkci vína v EU. To poukazuje na relativně vysokou produktivitu německých vinic.

Tabulka 17 - Rozloha vinic v ha

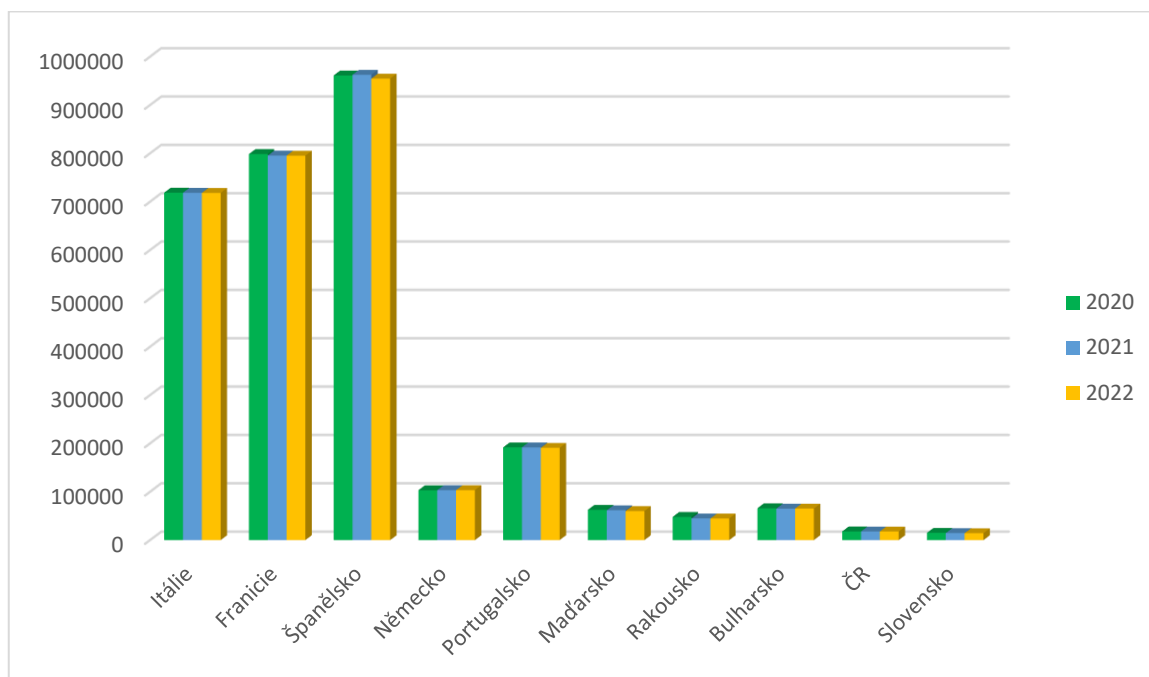
	2020	2021	2022
Itálie	718 724	718 457	718 198
Francie	798 642	795 426	795 286
Španělsko	961 096	962 531	954 724
Německo	103 180	103 421	103 391

Portugalsko	191 907	191 879	190 981
Maďarsko	62 734	61 796	60 161
Rakousko	48 062	44 912	44 728
Bulharsko	65 870	65 164	65 261
ČR	17 925	17 866	17 885
Slovensko	15 080	14 642	14 364

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Další země, jako Portugalsko, Maďarsko, Rakousko, Česká republika a Slovensko, mají rozlohy vinic v rozmezí od 14 000 do 191 000 hektarů, jak vyplývá z *Obrázek 6*. Portugalsko patří mezi největší producenty vína z této skupiny.

Data o rozloze vinic v EU ukazují, že Španělsko, Itálie a Francie jsou vedoucími zeměmi s největšími vinicemi, k čemuž přispívají i vhodné klimatické podmínky těchto jižních států.

Obrázek 6 - Rozloha vinic v ha

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

4.5 Komparace spotřeby vína ve vybraných zemích

Pro vybrané země je zobrazena spotřeba vína v tisíci hl v *Tabulka 18*. Celkově lze pozorovat, že všechny státy si udržují velmi stabilní míru spotřeby vína. Nejvyšších hodnot spotřeby pak dosahují Francie, Itálie a Německo.

Tabulka 18 - Spotřeba vína v 1000 hl

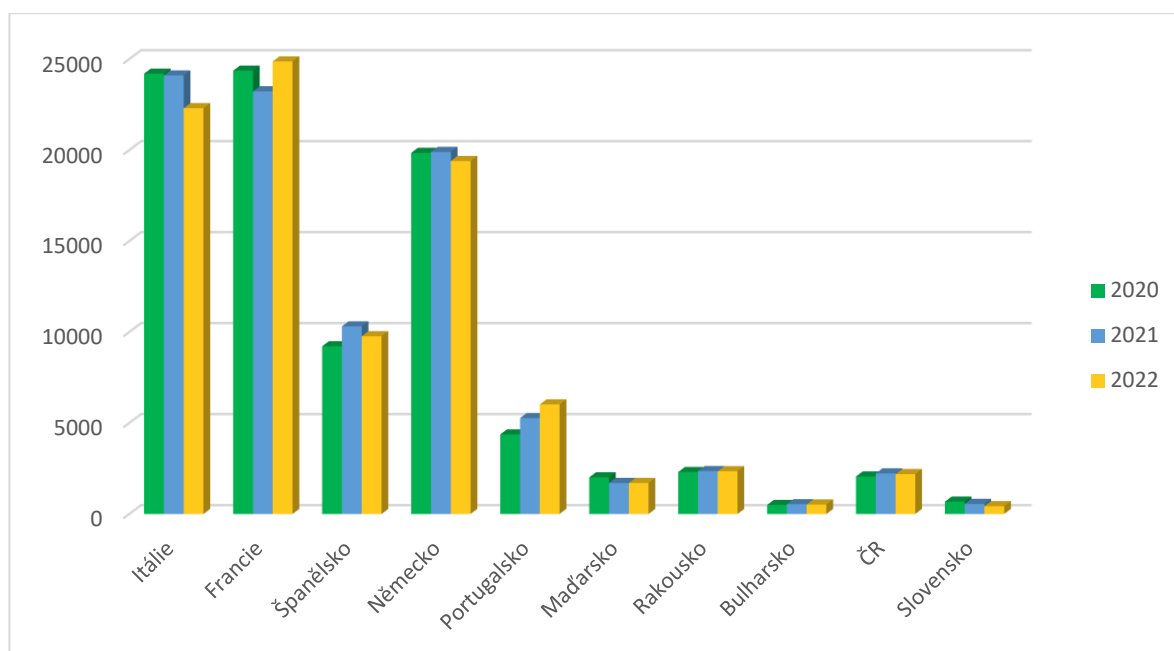
	2020	2021	2022
Itálie	24 200	24 100	22 300
Francie	24 361	23 228	24 872
Španělsko	9 218	10 311	9 767
Německo	19 844	19 900	19 400
Portugalsko	4 374	5 269	6 022
Maďarsko	2 016	1 705	1 705
Rakousko	2 306	2 360	2 350
Bulharsko	497	537	521
ČR	2 062	2 230	2 190
Slovensko	677	554	428

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Názorně lze na *Obrázek 7* pozorovat, jak se spotřeba v zemích liší. Je patrné, že spotřeba vína v České republice se drží poměrně stabilně s mírnými výkyvy. Francie zaznamenala mírný pokles v roce 2021, který může být ovlivněn snížením v produkci, a poté o to větším nárůstem v další roce.

Spotřeba vína ve Španělsku vzrostla v roce 2021, ale následně o něco klesla. Tento vývoj naznačuje mírný nárůst následovaný lehkým poklesem spotřeby. Za povšimnutí však stojí, že spotřeba vína ve Španělsku jakožto třetího největšího producenta je výrazně nižší v porovnání s největšími producenty Francií a Itálií. Portugalsko zaznamenává významný postupný nárůst. Vlivem zvýšení poptávky po portugalských vínech nebo vlivem úspěšných marketingových strategií. V Itálii a v Německu mají stabilní spotřebu vína s mírným poklesem v roce 2022. Tento trend naznačuje konzistentní zájem o vína. Zajímavé je porovnání produkce a spotřeby vína v Německu, produkuje přes 8 000 tisíc hl, ale spotřeba dosahuje kolem 20 000 tisíc hl, což vykazuje vysokou míru dovozů vína.

Slovensko, Rakousko, Bulharsko a Maďarsko zaznamenávají nízkou spotřebu vína s malými fluktuacemi a malými změnami v průběhu sledovaného období.

Obrázek 7 - Spotřeba vína v 1000 hl

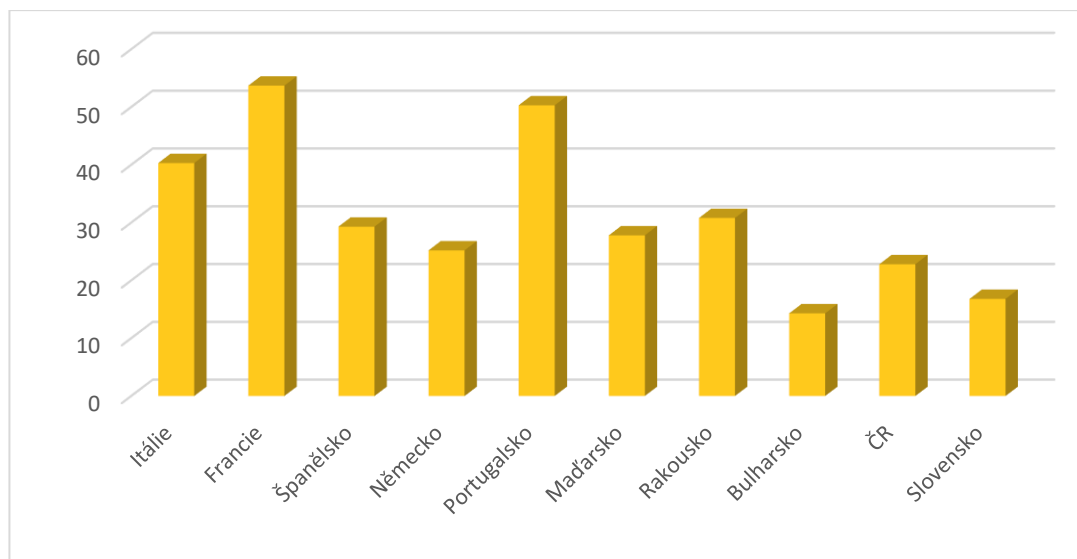
Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Větší vypovídací hodnotu o spotřebě vína ve vybraných zemích přináší *Obrázek 8*, který uvádí přepočtenou spotřebu na osobu. Odhaluje zajímavé trendy a rozdíly v chování spotřebitelů napříč Evropou. Z grafu vyplývá, že Francie byla jednoznačně předním spotřebitelem vína s průměrnou spotřebou přes 53 l na osobu za rok. Tento fakt není překvapivý, neboť Francie je tradičně známá svou vinařskou kulturou a kvalitním vínem, které je základem francouzské gastronomie.

Druhým největším konzumentem vína bylo Portugalsko s průměrnou spotřebou 50,3 l na osobu za rok. Dalšími významnými spotřebiteli vína byly Itálie, Rakousko a Španělsko. Tyto země jsou také známé svou vinařskou tradicí a produkují širokou škálu vín, která je oblíbená jak doma, tak v zahraničí.

Německo, s průměrnou spotřebou 25 l na osobu, dokládá mírně nižší zájem o víno ve srovnání s výše zmiňovanými zeměmi. Stejně tak Slovensko, Bulharsko a Maďarsko vykazují nižší úroveň konzumace vína na osobu, což může být ovlivněno jak kulturními faktory, tak i preferencemi spotřebitelů v těchto regionech.

Celkově lze říci, že konzumace vína na osobu vypovídá o rozmanitosti a různorodosti v chování spotřebitelů napříč Evropou. Zároveň je patrné, že země s bohatou vinařskou tradicí a značným renomé mají tendenci mít vyšší úroveň konzumace vína. Zatímco země s menší tradicí či vyššími preferencemi pro jiné nápoje mohou vykazovat nižší spotřebu tohoto produktu.

Obrázek 8 - Spotřeba vína v litrech na osobu v roce 2019

Zdroj: vlastní zpracování podle WHO (2024)

4.6 Komparace exportu a importu vína ve vybraných zemích

V období 2020-2022 je patrné výrazné převýšení exportních objemů Španělska, Itálie a Francie oproti ostatním zemím, jak ilustruje *Tabulka 19*. Tyto tři země vykazují exportní výkonnost několikanásobně vyšší než ostatní státy, což naznačuje jejich dominantní postavení na trhu s vínem. Itálie je země s největším objemem exportu vína v celém sledovaném období. Začínající hodnota v roce 2020 byla 20 685 hl, v roce 2021 se zvýšila na 22 042 hl, avšak následně mírně klesla na 21 901 hl v roce 2022. Tento trend ukazuje na relativní stabilitu exportních objemů italského vína.

Francie, další významná vinařská velmoc, vykazuje podobný trend jako Itálie. Začáteční hodnota v roce 2020 činila 14 085 hl, která se postupně zvýšila na 15 163 hl v roce 2021 a následně klesla na 14 453 hl v roce 2022. Tento vývoj může naznačovat určitou fluktuaci, která může být ovlivněna sezónními faktory, poptávkou na trhu a podobně.

Španělsko je také významným hráčem na vinařském trhu s významnými exportními objemy. Od roku 2020 zaznamenalo zvýšení z 20 172 hl na 22 985 hl v roce 2021, ale poté došlo opět ke snížení na 20 895 hl v roce 2022. Tento pokles byl obdobný jako u Francie a Itálie.

Tabulka 19 - Export v 1000 hl

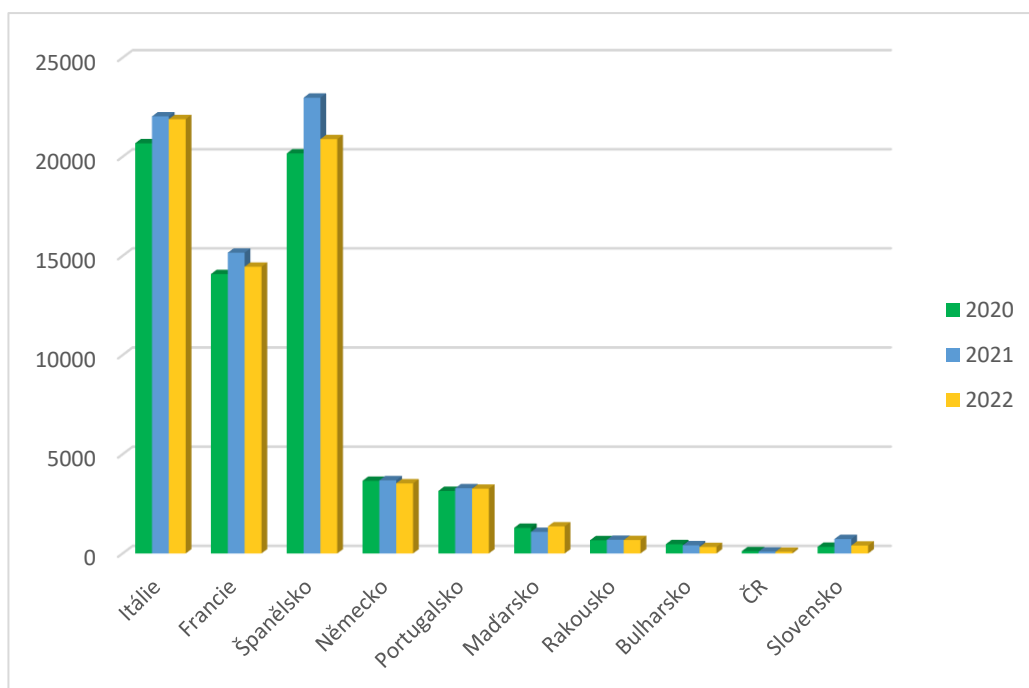
	2020	2021	2022
Itálie	20 685	22 042	21 901
Francie	14 085	15 163	14 453

Španělsko	20 172	22 985	20 895
Německo	3 662	3 689	3 533
Portugalsko	3 151	3 288	3 263
Maďarsko	1 291	1 089	1 365
Rakousko	667	690	677
Bulharsko	470	414	328
ČR	114	97	85
Slovensko	336	729	400

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Německo, Portugalsko a ostatní země zaznamenávají také různé úrovně exportu vína s fluktuacemi v objemech, což je patrné z *Obrázek 9*. Německo i Portugalsko mají relativně stabilní exportní trendy. Země jako Maďarsko, Rakousko, Bulharsko, Česká republika a Slovensko mají nižší exportní objemy, které se mohou lišit v závislosti na specifických tržních podmínkách a vinařských strategiích v daných zemích.

Obrázek 9 - Export vína v 1000 hl

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Celkově lze říci, že některé země zaznamenaly nárůst exportu, zatímco jiné země se potýkají s poklesem. Tyto trendy mohou být ovlivněny různými faktory, změnami v poptávce na trhu, ekonomickými podmínkami a preferencemi spotřebitelů.

Trendy v oblasti dovozu vína za stejné období znázorňuje *Tabulka 16*. Francie je zemí s největším importem vína ve sledovaném období. Začínající hodnota v roce 2020 činila 6 561 hl, která mírně klesla na 6 212 hl v roce 2021, avšak opětovně vzrostla v roce 2022. Tento trend ukazuje na celkovou stabilitu dovozu vína do Francie. Údaj je zajímavý také z toho pohledu, že ačkoli je Francie druhý největší producent vína v EU, má zároveň druhý nejvyšší import vína ze zahraničí z vybraných zemí.

S významným importem vína následuje Německo, avšak s většími fluktuacemi v objemech. Začínající hodnota v roce 2020 činila 14 486 hl, zvýšila se na 14 781 hl v roce 2021, ale v roce 2022 došlo k výraznějšímu poklesu na 13 528 hl.

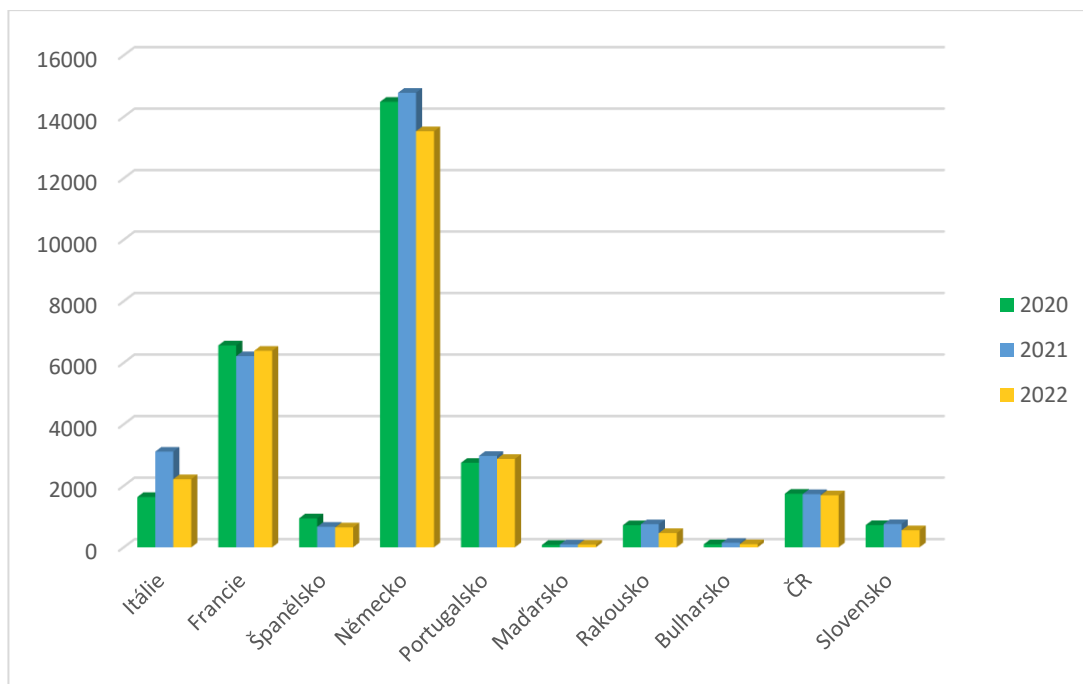
Tabulka 20 - Import v 1000 hl

	2020	2021	2022
Itálie	1 634	3 108	2 213
Francie	6 561	6 212	6 387
Španělsko	941	666	646
Německo	14486	14781	13528
Portugalsko	2745	2971	2872
Maďarsko	77	92	86
Rakousko	718	750	463
Bulharsko	97	145	101
ČR	1741	1729	1690
Slovensko	720	754	552

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Portugalsko vykazuje relativně stabilní importní trendy s minimálními změnami v objemech, jak lze vidět na *Obrázek 10*. V roce 2020 vykazují hodnotu importu 2 745 hl, následující rok se mírně zvýšila na 2 971 hl, ale opět mírně klesla na 2 872 hl v roce 2022.

Itálie, Rakousko a Slovensko také zaznamenaly mírné změny v importu vína během sledovaného období, přičemž se objemy mění pouze s mírnými výkyvy. Česká republika si drží poměrně stabilní hodnoty dovozu vína, zatímco Španělsko, Maďarsko a Bulharsko mají importní objemy více proměnlivé.

Obrázek 10 - Import vína v 1000 hl

Zdroj: vlastní zpracování podle International Organisation of Vine and Wine (2022)

Porovnání exportu s importem umožňuje nahlédnout do dynamiky obchodu s vínem mezi různými zeměmi v průběhu let.

V některých zemích, jako je Česká republika, Španělsko, Portugalsko a Slovensko, došlo k poklesu jak v exportu, tak i v importu vína. Země, jako Francie, Německo a Itálie, mají stabilnější hodnoty vývozu, ale výrazné fluktuace v dovozu – zejména Itálie, kde došlo až k dramatickému nárůstu importu v roce 2021. Rakousko zaznamenalo pokles jak v exportu, tak i v importu, zatímco Bulharsko a Maďarsko vykazují různé trendy v obou směrech.

4.7 Shrnutí a doporučení

Podle porovnání systémů a sazeb daně z vína lze soudit, že daň prošla harmonizačním procesem Evropské unie, a proto u všech zemí nalezneme stejný základ, i předmět daně je u všech zemí víceméně stejný. Musí být totiž zařaditelný do Jednotného celního sazebníku. Základ daně je u všech stanovený na množství v hektolitrech. Existují stejné podmínky a povinnost podle Evropské unie pro mezinárodní pohyb zboží a jeho evidenci. Také je vymezena jednotná definice malého výrobce. Sazby daně si každá země aplikovala podle svého. Některé státy uplatňují nulové sazby, jiné mají nulovou sazbu daně na tiché víno a vyšší sazbu pro šumivá vína, a jiné volí celkově nízké sazby pro daň z vína.

Na základě porovnání příjmů ze spotřebních daní a celkových daňových příjmů v České republice a ve vybraných zemích v Evropské unii bylo zjištěno, že tyto daně jsou nejednotné. Důvodem může být to, že každý stát se staví k přímým a nepřímým daním různě. Například Slovensko a Bulharsko má výrazně vyšší podíl spotřebních daní na celkových daňových příjmech než ostatní vybrané státy.

Při zaměření na podíl daně z vína na celkových spotřebních daních lze však zjistit, že daň z vína tvoří poměrně zanedbatelnou část spotřebních daní. Státy by se mohly zamyslet nad zvýšením sazeb daně z vína. Například v České republice bylo podle výroční zprávy Ministerstva financí v roce 2022 vybráno na spotřebních daních 8,9 mld. Kč za lihoviny, 4,5 mld. Kč za pivo a 0,6 mld. Kč za šumivé víno (Ministerstvo financí, 2023). Na tiché víno se v České republice spotřební daň neuvahuje. Tudíž jeho zdanění by stálo za zvážení vzhledem ke zdanění ostatního alkoholu a obecně vzhledem k negativnímu působení alkoholu na organismus člověka, s čímž souvisí zvýšené náklady ministerstva zdravotnictví.

Suverénně největší pěstitelé hroznů a producenti vína v Evropské unii jsou tři – Itálie, Francie a Španělsko. Ačkoli má Španělsko v Evropské unii největší rozlohu vinic, nejlepším producentem vína v Evropě je Itálie. Stálo by za zamýšlení, jestli je ve Španělsku neúměrná úroda v důsledku klimatu nebo z jiného, ovlivnitelného důvodu.

Přestože má Itálie a Španělsko poměrně velkou spotřebu vína a mohly by inkasovat za spotřební daň z vína značné příjmy do státního rozpočtu, ctí tradice, a tím pádem se na víno v těchto zemích zdanění nevztahuje.

Ačkoliv se Německo řadí mezi menší producenty vína, má uvalenou daň na šumivé víno mnohonásobně vyšší oproti ostatním státům.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla komparace systémů a sazeb spotřební daně z vína v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Jelikož by porovnávání všech států Evropské unie bylo rozsáhlé, byla zvolena Česká republika a dalších 9 států podle vztahu k vinařské tradici a podle podobné rozlohy.

První část bakalářské práce byla zaměřena na teoretický výklad, konkrétně na obecnou definici daně, její funkce a klasifikace. Další část byla věnována spotřebním daním, které jsou historicky důležitou součástí daňových systémů. Dnes se používají především u zboží s nepružnou poptávkou, nežádoucí spotřebou nebo z ekologických důvodů. Mohou se dělit podle různých kritérií. Selektivní spotřební daně, neboli akcízy, jsou motivovány fiskálními, politickými nebo regulačními záměry. Jejich zavedení umožňuje stabilní a odhadnutelné příjmy do státních rozpočtů. Nicméně je důležité, aby tyto daně byly spravedlivé a příliš nezatěžovaly běžného spotřebitele.

Na spotřební daně navazovala kapitola o harmonizaci daní v Evropské unii, která nejdříve popisovala teoretický základ harmonizace. Zaměřila se na harmonizaci akcízů, které jsou klíčovými procesy pro sjednocení zdanění spotřebních daní mezi členskými státy. Motivací pro tuto harmonizaci je eliminace nerovnováhy v hospodářské soutěži způsobená rozdílnými úrovněmi zdanění akcízů. Významným krokem směřujícím k harmonizaci bylo přijetí směrnice jako je 2008/118/ES. Ta stanovila jednotné postupy pro zdanění akcízů a zavedla elektronický správní doklad pro přepravu zboží. Princip země určení byl zvolen pro zachování rovných podmínek v obchodu. Klíčovým bodem bylo také určení rozsahu výrobků podléhajících dani, což vedlo k rozdělení do skupin podle typu produktu. Přestože harmonizace dosáhla určité míry sjednocení, stále existují významné rozdíly mezi členskými státy.

Na úvodní teoretickou část navázala část praktická, ve které byly komparovány již zmíněné vybrané státy Evropské unie. Porovnání proběhla z různých hledisek. Nejdříve byla zaměřena na porovnání systémů a sazeb daně z vína v jednotlivých státech a dále na to, jaký tvoří přínos spotřební daně do státního rozpočtu, kolik procent spotřebních daní tvoří konkrétně daň z vína, na produkci vína, rozlohu vinic, spotřebu vína v jednotlivých státech, export a import vína.

Bylo zjištěno, že daň z vína prošla harmonizačním procesem. Proto u všech vybraných států je tvořen podobný předmět daně, který je založen na Jednotném celním sazebníku, je stejný základ daně, existují jednotné podmínky při přeshraničním pohybu zboží a jednotná definice malého výrobce. U sazeb daně Evropská unie respektovala tradici, a tudíž doporučila směrnicí o nulové

sazbě daně z vína. Jak ukazuje praxe, některé členské státy tuto směrnici respektují a přijaly právní úpravu v plném rozsahu, zatímco jiné uplatňují nulovou sazbu daně pouze na tiché víno. Existují také státy, které zdanily jak tiché, tak šumivé víno, avšak tyto daně nejsou zpravidla vysoké.

Přístup ke zdanění vína se liší napříč jednotlivými zeměmi a často je ovlivněn jak historickými a tradičními faktory, tak ekonomickými a politickými ohledy. Nicméně i přes různorodost přístupů ke zdanění vína, závratné výše sazby daně zpravidla nejsou běžné.

Z pohledu produkce vína jsou v Evropě tři velcí hráči – Itálie, Francie a Španělsko. Ačkoli by Itálii a Španělsku mohla produkce z vína přinést významné finanční prostředky do státního rozpočtu, ctí tradici a směrnici Evropské unie o nulové dani z vína.

POUŽITÁ LITERATURA

BUSINESS SERVICE PORTAL, 2023. *Excise regulations for wine and sparkling wine* [online]. [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: https://www.usp.gv.at/en/steuern-finanzen/verbrauchsteuern_und_energieabgaben/wein_schaumwein_verbrauchsteuerrechtliche_bestimmungen.html

CELNÍ ÚŘAD, 2024. *Spotřební činnost* [online]. [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://customs.bg/wps/portal/agency/home/info-business/excise-activity>

ČESKO, 2003. Zákon č. 353/2003 Sb., zákon o spotřebních daních. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353>

EUROPEAN COMMISSION, 2023. *Wine production reached 16.1 billion litres in 2022* [online]. [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn_20231116_1?fbclid=IwAR35pEhCmjN_AnzF9WFkh7khoiWQDjmlG4BojGcTZhdaYUTE7o1Iv1DPTFo

EUROPEAN COMMISSION, 2024. *Wine* [online]. [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/wine_en

EUROPEAN COMMISSION, 2024b. *Excise duties* [online]. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/excise-duties>

EUROPEAN COMMISSION, 2024c. *Excise Duty on Alcohol* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/excise-duties/excise-duty-alcohol_en

EUROSTAT, 2024. *Main national accounts tax aggregates* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10a_taxag__custom_10543269/default/table?lang=en

EUROSTAT, 2024b. *Grapes by production* [online]. [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00121__custom_10533613/default/table?lang=en

FRANCIE, 2021. *Daňový zákoník pro zboží a služby* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000044595989/LEGISCTA000044598629/#LEGISCTA000044603591

- INTERNATIONAL ORGANISATION OF VINE AND WINE, 2022. *Country statistics* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.oiv.int/what-we-do/country-report?oiv>
- ITÁLIE, 1995. *LEGISLATIVNÍ VYHLÁŠKA 26. října 1995, n. 504* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1995-11-29&atto.codiceRedazionale=095G0523&atto.articolo.numero=0&qId=>
- KOTENOVÁ, Bohumila, Petra PETROVÁ a Milan TOMÍČEK, 2020. *Zákon o spotřebních daních. Komentář*. 3. vydání. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-832-4.
- KUBÁTOVÁ, Květa, 2015. *Daňová teorie a politika*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-841-3.
- MINISTERSTVO FINANCÍ, 2023. *Zprávy o činnosti finanční zprávy a celní správy* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/m>
- NĚMECKO, 2009. *Zákon o dani z šumivých vín a meziproductů* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/schaumwzwstg_2009/index.html
- NERUDOVÁ, Danuše, 2011. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3., přeprac. a rozš. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Daňová řada (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-695-0.
- NERUDOVÁ, Danuše, 2017. *Daňová politika v Evropské unii*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-682-3.
- PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-698-1.
- PORTUGALSKO, 2010. *Zákonná vyhláška č. 73/2010 ze dne 21. června* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://info-adianeiro.portaldasfinancas.gov.pt/pt/noticias/novidades/Pages/codigo-dos-impostos-especiais-de-consumo.aspx>
- SLOVENSKO, 2011. *530/2011 Sb.* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/530/20240701.html#predpis.cast-tretia>
- SVÁTKOVÁ, Slavomíra, 2009. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-443-7.

ŠIROKÝ, Jan, 2018. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠIROKÝ, Jan, 2008. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-807400-005-8.

ŠPANĚLSKO, 1992. *Zákon 38/1992 ze dne 28. prosince o zvláštních daních* [online]. In: . [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1992-28741>

WHO, 2024. *Alcohol, recorded per capita consumption* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: [https://www.who.int/data/gho/data/indicators/indicator-details/GHO/alcohol-recorded-per-capita-\(15-\)-consumption-\(in-litres-of-pure-alcohol\)](https://www.who.int/data/gho/data/indicators/indicator-details/GHO/alcohol-recorded-per-capita-(15-)-consumption-(in-litres-of-pure-alcohol))